

פנינו הצדיקים



לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

24 שעות
ללא פרסומות.
ללא חדשות.
ללא פוליטיקה.

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים

ערוץ 2000

www.radio2000.co.il | באפליקציה | 03-3782000

האזינו לשידור החי

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com



רבי יצחק בלזר זצ"ל: נולד בעיירה שניפישוק שליד וילנה שבליטא בשנת ה'תקצ"ז (1840). כבר בילדותו ניכרו בו כישרונות גדולים. רב וראש ישיבה לפרושים. מגדולי תנועת המוסר. גאון אדיר. ענוותן. שתקן. הצטיין במיוחד במידת ההבלגה. ייסד ישיבה בסלבודקה בשיטת המוסר. שימש כמשגיח בישיבת קלם. לאחר נישואיו הראשונים בגיל 15 הגיע לישיבת "נביזר" בקובנה. עד מהרה נודע לתהילה במוחו החריף ובשכלו הישר. חידושיו הגאוניים הצטיינו גם בהבנה יסודית ומעמיקה. כשגדלה משפחתו, רצה ר' יצחק להתפרנס מיגיע כפיו ולמד את אומנות הצבעות. אולם ר' ישראל סלנטר ציווה עליו להיות רב בישראל. ואכן, בשנת ה'תרכ"ה (1865), **והוא עודנו רק בן 25 שנים התמנה להיות רבה של פטרבורג במשך 16 שנים!** שם התגלתה גאונותו, עד שמכל קצוות תבל פנו אליו בשאלות הלכתיות. התפרסם כאחד מגדולי הפוסקים שבדור.

לאחר מכן עבר לקובנה. למד תורה מתוך הדחק. פעמים רבות לא היה בא אוכל לפיו, ומרוב שקידתו בתורה לא השגיח בדבר כלל והמשיך בלימודיו עד שעה מאוחרת בלילה. עסק רבות בתורת המוסר ובתיקון המידות. **למרות שאשתו הייתה עקרה, מעולם לא הציע לה גט וחי עמה יותר מ-35 שנים. רק כאשר פנתה אליו מיוזמתה והציעה שייתן לה גט, והוא כבר עבר את גיל ה-50 הסכים לגרשה. גם אז דאג לקיומה ונתן לה סכום כסף גדול, וכלכל אותה כל ימי חייה בכבוד גדול.** לאחר שהתגרש, נשא אשה צעירה שהיו לה כבר ארבעה ילדים, והתנה עימה שתגרש לעזוב את הבית במשך חודש אלול והימים הנוראים, כדי שיוכל להתבודד עם קונו ולעסוק בתשובה ובלימוד מוסר. לאחר זמן נפקד בזרע של קיימא, ולמרות זקנותו עזר לאשתו בניהול הבית, והשתדל בכל האמצעים להסב לה נחת רוח. **כאשר התינוק בכה בלילה, לא היה נותן לאשתו לקום ממיטתה, ולמרות זקנותו וחולשתו היה קם לטפל בתינוק.** בערבי שבתות עזר לאשתו בניקוי הבית ובהכנות לשבת. תמונתו לעיל צולמה כאשר ביקשו מצלם שיעלם את האדם הראשון שיעלה במדרגות והתכוונו למישהו אחר ובאותה עת עלה הרב. נפטר בירושלים ב-י"א אב ה'תרס"ז (1907). ציונו בהר הזיתים. חי כ-67 שנים.

אביו: ר' שלמה. **נשותיו:** זיווג ראשון (נפטרה ללא ילדים), מרת חיה (זיווג שני). **בניו:** ר' שלמה. **בנותיו:** מרת חנה, מרת בריינה (נישאה לרב חזקיהו יוסף מישקובסקי), מרת מרים. **אחיו:** ר' אברהם אבלי. **מרבותיו:** הגאון ר' ישראל סלנטר. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אליהו לופיאן, ר' אהרן בקשט. **חברותא:** ר' נפתלי אמסטרדם. **מספריו:** **יפרי יצחק-שו"ת יאור ישראל יוכבבי אור.**

פעם, בשל מחלתו, יצא בחודש אלול בלוויית אשתו אל רופא. כשראה הרופא שהפציצט אינו מוציא הגה מפיו, הביע בפני הרבנית את השתתפותו בצערה, שאשה צעירה ויפה כמותה נפל בגורלה להינשא לבעל זקן ואילם (הייתה זו אשתו השנייה, והפרש הגילים ביניהם היה כ-30 שנה). רבי יצחק חיך, ולא התערב בשיחה.

באסיפת רבנים שהתקיימה בפטרבורג בהשתתפות כל גדולי התורה שבדור, בין הבאים היה גם הגאון רבי יוסף דב סולביצ'יק, רבה של בריסק. כדרכם של גדולי תורה, החלו לשוחח בדברי תורה, ר' יוסף דב הקשה קושיה חריפה בשם בנו ר' חיים. במקום התפתח ויכוח סוער בין הרבנים, כולם ניסו את כוחם לתרץ את הקושיה. לבסוף תירץ הגאון בשני תירוצים שהפליאו את כל השומעים. תירוץ אחד שלו ותירוץ נוסף בשם בנו ר' חיים. ר' יצחק בלזר, שנכח באסיפה ישב כל הזמן ולא פצה את פיו ולא ניסה את כוחו לפרק את הקושיה, משל אינו יורד לעומקם של הדברים ואינו מבין כלל במה המדובר.

כשעזבו את האספה וכולם פנו לדרכם אמר ר' יוסף דב למקורביו: "הראיתם את ר' יצחק בלזר שישב כל הזמן ולא פצה את פיו? זהו שאומרים עליו אדם גדול הוא?". כשבא לביתו, ביקש שיביאו לפניו את הספר 'פרי יצחק' כדי לתהות על קנקנו. לתדהמתו הרבה **מצא שם את הקושיה שהקשה בנו עם שני התירוצים.** השתומם ר' יוסף דב ואמר: "כמה גדולה מידת ענוותנותו של ר' יצחק בלזר. אע"פ שידע את שני התירוצים, שתק כל הזמן כדי שלא להבליט את גאוניותו". באספה אחרת, שבה נטלו חלק כל גאוני הדור והתפלפלו בדברי-תורה, ר' יצחק שתק לא נטל חלק בויכוח התורני. כאשר נשאל, השיב להם בתמימות: **"וכי חתן אנוכי שעליי להראות את חוכמתי?"**.

על ענוותנותו סיפר עוד אחד מתלמידיו כי בשעה שהרימו אותו על כסאו ורקדו איתו בריקודי שמחת תורה, היו שפתותיו נעות. התקרב אליו אותו תלמיד ושמע, שהוא חוזר כל הזמן לעצמו באותו הניגון ששרו לפניו: **"סחבו את הנבלה! סחבו את הנבלה!"**.

ויפר הצדיק הירושלמי ר' ישעיה חשין, שבזמן שר' יצחק התגורר בירושלים, והוא היה אז זקן מופלג, ראהו פעם, כשהוא נושא בעצמו פח מים מן הבאר. מהר ר' ישעיה לעזור לו לשאת את פח המים הכבד, אולם ר' יצחק עיכב בעדו ושאלו: "מדוע היך בא לעזרתי?", והלה השיב: "ברצוני לקיים מצווה". "אם כן", השיב ר' יצחק, **"גם אני רוצה לקיים מצווה ולעזור לאשתי"**.

אחד מתלמידיו המובהקים, ר' אהרון בקשט, סיפר שפעם אחת הזמינו רבו להתארח אצלו בעת ארוחת הצהרים. אשתו הייתה חולה ושכבה במיטתה, ואשה אחת ענייה הייתה מבשלת ועוזרת בבית. כשהגישה העוזרת את מנת-האוכל אל השולחן, שאלה הרבנית מחדר משכבה אם הגישה כבר את הדגים, ולאחר מכן אם כבר הגישה את מנת העוף, את המרק, והעוזרת ענתה כל הזמן, שאכן הגישה את הכל, על-אף שלאמיתו של דבר לא הגישה העוזרת אלא מרק ולחם, ואילו את שאר המנות נטלה לעצמה, כדי לקחתם עמה לביתה. המסובים כולם, וכן ר' יצחק הרגישו במעשיה של העוזרת, ואולם ר' יצחק לא דיבר מאומה, כדי שלא לביישה.

הצדיק הגאון הרב משה מלכא זצ"ל הידוע בתור "אוהל משה" - נולד במרוקו בשנת ה'תרנ"ז (1937). עלה לארה"ק בהיותו כבן 17 והגה"צ ר' אליעזר בן דוד זצ"ל לקחו לישיבה קדושה. עוד מנעוריו בבית שאן היה סובב הולך כל בין הזמנים ומקבץ בחורים להביאם לישיבות בבני ברק. בכל בין הזמנים הביא כמה עשרות נערים וקירבם לתורה, רבים מהם מרביצי תורה לרבים היום. למד בישיבת 'קול תורה' ובעודו בחור נקרא לשמש בקודש כמשפיע רוחני בישיבת 'פורת יוסף'. אחר חתונתו למד בכולל ואלוז'ן, שם ארגן את האברכים לבוא לתפילת שחרית השכם בבוקר, לאכול כריך ולהתיישב מיד ללמוד ברצף, כשהוא עצמו לומד רצוף עד הערב בלי הפסק.



הצדיק היה מקושר מאד לרבים מחכמי הדור ובפרט עמ"הגה"צ ר' רפאל ברוך טולידנו שסייע בידו רבות להקים את הישיבה. אך בעיקר היה בקשר חזק מאד עם הצדיק רבי ישראל אביחצירה (ה'בבא סאלי') ולקח אליו פעמים רבות את כל תלמידיו, כדי שילמדו איך צריך לעבוד את ה' באמת ובתמים והרבה להסתודד עימו. הקים עולה של תורה. כשבא למקסיקו הייתה חרבה ושממה מרוחניות, והיום יש בה קהילות קהילות יראים ושלמים מפירותיו ופירי פירותיו. הרה"ג יהודה צדקה זצ"ל אמר על רבינו: גדול הדור באמונה וביטחון.



גאון. ענוותן מופלא. מלומד בניסים. בעל אמונה מופלאה בבורא. בעל מידות עצומות. איש חינוך. רבים פנו אליו ונושעו. מייסד וראש ישיבת 'אוהל משה' ומוסדותיה בבני-ברק. בהיותו בשנתו ה-74 תקפתו המחלה הנוראה ל"ע בייסורי תופת נוראים ושמח בהם! היה מתחנך בבכיות לקב"ה באומרו: "אם צריך למרק אותנו, מרק! יסר! העיקר שנבוא לפניך נקיים". נפטר ב-י"א מנחם אב ה'תשע"ב (2012). חי כ-75 שנים. ציונו בבית-החיים ויז'ניץ בני-ברק בחלקת שומרי שבת. רבינו זכה ונכדיו ממציני עולם התורה בישיבות ובכוללים.

אביו: ר' ניסים. אימו: מרת עינא. אשתו: מרת חנה (בת נעמה ויקטוריה- אחותו של ר' יוסף כהן מקים ומנהל מפעל החסד האדיר 'חסדי נעמי'). אחיו: ר' אליהו (ראש כולל 'עמלה של תורה' ברח' רבי עקיבא בב"ב), ר' שמעון (ראש כולל סנהדריה ירושלים). בניו: ר' יוסף חיים (ראש כולל "יקרי טבריה"), ר' ישראל מאיר (מנהל רשת ת"ת 'אהל משה' ב"ב ו'חניכי הישיבות-אמרי בינה'), ר' אברהם ישעיהו (ראש ישיבת "קנייני התורה" ב"ב). חתניו: ר' שמעון ועקנין (ר"מ בישיבת "אהל משה" ב"ב), ר' רפאל אביטן (ראש ישיבת 'נר ישראל' באלעד). מרבותיו: הגאונים ר' עזרא עטיה, ר' שלמה זלמן אוירבך, ר' גדליה אייזמן, הגר"ש בעדני.

על העובדה שהיה מחובר בתורה סיפר חברו הגה"צ רבי ישראל גנס שליט"א (מראשי ישיבת קול תורה) על פעם אחת כשהשתכר בפורים עלה על גג ישיבת קול תורה ובמשך 7 שעות חזר על שיחותיו של המשגיח האגדי ר' גדליה אייזמן זצ"ל (שנפטר בשנת ה'תשע"ב-2011, בהיותו כבן 101 שנים) הבחורים פחדו כח הזמן שלא ייפול מהגג ולכן נשאר לשמור עליו אבל התפעלו מדבקותו בעבודת ה'. אחד מהבחורים ששמרו עליו רצה באותה עת לצאת מהישיבה וללמוד "בגרות" אך בעקבות שעות אלו נשאר בישיבה והיום הוא ת"ח חשוב מאד.

יפר תלמידו ר' יצחק. כ כי הצדיק לא רצה להתמקד בתלמידים כישרוניים! כשניסו לגבש קבוצת עילויים, הוא אמר: 'אני לא עושה ישיבה בשבילי אלא לכבוד הקב"ה ואלו ואלו הם בניו'. הוא יותר התמקד ביראת שמיים ועבודת ה'. הרב הקדוש ראש ישיבת "מעייני תורה למשה" בבני ברק אמר על רבינו בדמעות: היום לוקחים קמח סולת ואופים ממנו חלות, אבל רבי משה לקח אותנו חטים, קצר ודש טחן וניפה לש ואפה ובחום ליבו והפך אותנו לחלות...

שחרית השכים קום לעבודת ה' וקרא ברכות השחר כשעה ויותר, הכין עצמו לתפילה בקדושה ובטהרה ואח"כ התפלל בהשתפכות עצומה באהבת ה' ודבקות בו באופן נפלא מאד. תפילתו נמשכה יחד עם כמה מניינים ורק בסביבות חצות סיים תפילת שחרית. דמעותיו נשפכו כמים ממש, ומאות אנשים שהתפללו עמו מידי יום יכולים להעיד, כי בכל תפילת עמידה שפך דמעותיו, שהיו מטפטפות מזקנו כביום הכיפורים. לאחר מכן הקפיד מאד לשמוע קדיש תתקבל. פעם חיפשוהו מארחיו בחו"ל ולא מצאוהו. רק לאחר כמה שעות התברר, שנסע שעתים כדי לשמוע קדיש תתקבל...

כאשר היה נפנה לסעודתו, לא אכל אם לא ידע שיש לו אח"כ זימון והיה ממתין, עד שמצא מי שיסב עמו לסעודה. גם בהיותו בחו"ל עשה מאמצים אדירים והיה מוכן להתבזות לשם כך וללכת אחר אנשים למקומות נידחים ובלבד שלא יפסיד מעלת הזימון. אפילו במטוס הקפיד על כך. כמובן שדברי תורה בסעודה היו העיקר, ונראה, שכל האוכל היה רק תירוץ לצורך הד"ת הזימון וברכות הנהנין.

זוגות רבים נושעו מברכת הצדיק בפרי בטן. בשמחת תורה היו באים בוגרי הישיבה הרב היה רוקד ללא הפוגה הרבה מעבר לצעירים, כל בגדיו היו רטובים ממש, ולא היה יושב אפילו רגע אחד. במוצאי החג היה בהתרוממות הרוח עצומה מברך ברכות נפלאות. כאשר אמרו לו על אחד הבוגרים, שעדיין אין לו ילדים, מיד ציווה עליו לבוא בשנה הבאה עם בן וכמובן כך היה- פעם אחר פעם.

בשנה האחרונה לחייו, כאשר סבל ייסורים וגם לא רצה להקשות על ילדים שישהו עימו אך רצה לחוג את ליל הסדר עם זימון ומתוך עבודת ה', ביקש ממשמשו להביא לו שני זוגות חשוכי בנים, והוא מבטיח להם בתוך שנה ילדים, כמובן שרבים מאד רצו לבוא אך הוגבלו לשניים בלבד. עוד לפני ליל הסדר של שנת ה'תשע"ג זכו שני הזוגות כאשר אמר. הזוג הראשון, שלא זכו לפרי בטן למעלה מ-12 שנים - נולדו להם תאומות, והזוג השני שלא היו להם למעלה מעשר שנים ילדים זכו ונולד להם בן.

בכל ליל שבת אחר תפילתו הארוכה, עוד לפני שהלך לערוך קידוש, הלך בבני-ברק כדי לבוא אל הוריו לנשק את ידיהם ולבקש את ברכתם, וזאת למרות שהיה כבר מעל גיל 160!

הרב הלל הלוי מפאריטש זצ"ל - נולד בשנת ה'תקנ"ה (1794) בעיר חומעץ. פעם בהיותו כבן שלוש עשרה שנים כונה 'העילוי מחומעץ'. בגיל זה כבר היה בקי בש"ס ובפוסקים, למד בספרי קבלה, התפלל על פי כוונות האריז"ל וכן התנהג בפרישות ועסק בתעניות וסיגופים. למדן ושקדן עצום. בהיותו בן חמש-עשרה שנים כבר היה בקי בכל כתבי האריז"ל. בהיותו אצל ר' מרדכי טברסקי (המגיד מצ'רנוביל) החל ללכת בדרכי החסידות. כאשר החל ללמוד בספר התניא החליט להפוך לחסיד חב"ד וללמוד את תורת החסידות. בשנת ה'תקע"א פגש את האדמו"ר הזקן (ר' שניאור זלמן מליאדי-מייסד חסידות חב"ד) ועבד במשך שלוש שנים כדי להגיע לדרגת 'טוב באמת'.

משנת ה'תקע"ח (1817- בהוראת ר' דובער שניאורי האדמו"ר השני של חסידות חב"ד), נדד ביישובים קטנים במחוז חרסון, על מנת לאסוף כספים לפדיון שבויים ולעזור לחיילים היהודים בצבא הרוסי באספקת מזון כשר, תפקיד, שאותו קיבל לבצע כל ימי חייו. התפרסם בזכות פעולותיו למען התושבים ושימש כרבם. ר' דובער שניאורי וכן ר' מנחם מנדל שניאורסון (ה'צמח צדק' - האדמו"ר השלישי של חסידות חב"ד) מינו את רבינו למשפיע ושלחו אליו אברכים צעירים, כדי שידריכם בדרך ה'. רבינו הלחין יותר מעשרה ניגונים חב"דיים. בשנת ה'ת"ר (1839) התיישב בעיירה פאריטש, ושימש בה כרב. לאחר עזיבת ר' ברוך מרדכי אטינגר את כהונתו כרב בעיר בוברויסק הסמוכה מונה לשמש כרב ואב"ד בעיר. **גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש.** התנהג בתכלית הענווה והשפלות. דאג בכל מאודו להטיב את מצבם החומרי של העניים. הרבה כל ימיו בנתינת הצדקה. בעת פטירתו נשאר חייב אלפי רובלים, משום שנתן צדקה על סמך הבטחות שניתנו לו, ולאחר מכן היה פורע את חובותיו, ויהודי רוסיה נרתמו מיד לפרוע את החובות. נפטר ביום שבת י"א מנחם-אב ה'תרכ"ד (1864). חי כ-70 שנים. ציונו בחרסון. על קברו בנו אוהל ורבים נוסעים להשתטח שם.

אביו: ר' מאיר הלוי מאליסאו (אב"ד חומעץ. מחסידי האדמו"ר ר' מנחם נחום מצ'רנוביל בעל 'מאור עיניים'). **מרבותיו:** הצדיקים הגאונים ר' מרדכי טברסקי מצ'רנוביל, ר' אברהם דב אוירבך מאוורוטש (בעל בת עין- רבינו היה תלמידו המובהק), ר' שניאור זלמן מלאדי, ר' זלמן מזמיר. **בנו:** ר' זלמן (נפטר בח"י אביו, והשאיר אחריו בן רבי פנחס שגדל מאז אצל סבו- רבינו). **חתנו:** ר' רפאל מרדכי שניאורסון. **מספריו:** **יאמרי נועם**- דרושים **יליקוטי ביאורים**- ביאור קונטרס ההתפעלות (של אדמו"ר האמצעי) **יאמרי השתטחות** **יפלא הרימון**- על בראשית, שמות, ויקרא, שיר השירים.

יפר החסיד ר' יצחק המתמיד הי"ד: בשעה שנגזרה הגזירה על יהודי רוסיה בענין אופן המלבושים וגילוח פיאות הראש, הגיעו לביתו של ר' הלל שהיה אז רבה של בוברויסק, הקצין הראשי של המשטרה המקומית בלוויית שני שוטרים וביקשו לגזוז את פיאות ראשו כדי להתחיל דווקא ברבה של העיר. ר' הלל אחז בידיו את פאותיו ולא הניח להם לנגוע בפאות. השוטרים התחילו להכות בחרבותיהם על ידיו ועל ראשו, **והוא פרץ בצעקות.** הקולות הגיעו לאוזנו של חייט, שהתגורר בסמוך, והוא מיהר לבוא למקום. החייט הבטיח לשוטרים מתנות ובלבד שיעזבו את רבינו לנפשו, ומאחר שהם כיבדו את החייט שהיה תופר להם את מדיהם, נענו לבקשתו והניחו לר' הלל. תמורת זאת, הבטיח הצדיק לחייט, **שלאחר מאה ועשרים יזכה להיטמן לידו.**

כידוע נטמן ר' הלל בחרסון. והנה כשהזקין החייט, נסע להתגורר בסמוך לבני משפחתו באחת המושבות הסמוכות לחרסון. בדרך כשהגיע החייט לחרסון, מצא מקום לינה בבית הכנסת-אורחים של הקהילה, **שם חלה ונתבקש לבית עולמו.** גבאי החברא-קדישא שלח את אנשיו לערוך את הלווייתו. היו אלה ימי חורף, הקור היה עצום **ושלג כיסה את כל האדמה.** כשהגיעו אנשי החברא-קדישא לבית העלמין, התכוונו לקבור אותו בחלקה שיועדה לאנשים בלתי מזוהים. אולם בשל השלג הכבד טעו בחלקה וקברוהו במקום אחר.

חלפו ימי החורף, ולאחר שהשלגים הפשירו, **התברר לתדהמתם שאותו חייט נקבר ממש בסמוך למקומו של ר' הלל.** שלח רב העיר חרסון מכתב אל רבה של בוברויסק כדי לברר, מי האיש שזכה להיטמן בסמוך לר' הלל. אז נודע שהיה זה החייט שר' הלל הבטיח לו לשכון לידו לאחר מאה ועשרים. (רשימות דברים חלק א')

נהוג היה רבינו לאסוף כספים במחוזות רוסיה כדי לספק מזון כשר לחיילים היהודים שגויסו בעל כרחם בבוברויסק. הוא שיגר לכל מחוז שני יהודים שיאספו מעות, אך הזהיר אותם שלא ייטלו כספים מיהודים שאינם מקפידים על שמירת השבת קלה כבחמורה. באחד המקומות נתן רוקח, שאינו ירא-שמים סכום הגון, כדי שלא לביישו, קיבלו גבאי הצדקה את הכסף ואח"כ החליפו אותו במטבעות אחרים. **כשצור הכסף הובא לר' הלל, הוציא מכיסו סכום ששווה לסכום שנטלו מהרוקח, והחזירו להם.** (שמועות וסיפורים חלק ג')

יפר הרה"ג רבי דוב זאב, רבה של יקטרינוסלב, מעשה שראה במו עיניו אצל רבינו: רגיל היה הצדיק שלפני שהוא פותח באמירת דרוש חסידות היה מניח את ידו על פיו ומסיר אותה, ושוב מניח ושוב מסיר, וכך חוזר חלילה פעמים רבות. פעם לפני שהתחיל לומר את המאמר עשה כמנהגו והניח ידו על פיו שוב ושוב, אבל המאמר 'לא יצא לו'. שאל רבינו: "האם יש במקום תמונה או ציור כלשהו המונע ממני את אמירת הדבר תורה?". ענה לו בעל הבית: "לא, לפני שאתם מגיעים, אני מסלק מביתי את כל התמונות ואת כל הכורסאות המרופדות, שאתם נזהרים מלשבת עליהן מחשש שעטנז". שוב ניסה ר' הלל לפתוח באמירת הדרוש, ושוב נעתק הדיבור מפיו. ביקש רבינו מהאברכים, שיחפשו היטב האם יש בבית תמונה כלשהי, **לבסוף מצאו האברכים תמונה שהייתה תלויה מאחורי דלת פתוחה, והנה מיד לאחר שהוסרה התמונה מן הקיר, התחיל המאמר לקלוח מפיו של רבינו.** (מגדל עז)





הצדיק הנסתר הרב חיים אבישלום כהן פרחיה הידוע כ'החלבן מגבעתיים' נולד בשנת ה'תרצ"ה (1935) ביפו. בתחילת שנות ה-30 הקים אביו מחלבת גבינות בשם 'מחלבת הכהנים' בתל אביב. כבר כשהיה רך בשנים, גילה עניין גובר והולך בספרי הקבלה. האב לקח אותו לשיעורי חבורת המקובלים והוא נעשה לתלמיד מן המניין. בשנות ה-60 הקים אחיו את 'מחלבת דשן' בגבול שבין גבעתיים לתל-אביב ורבינו מגיל 20 בערך התחילו לעבוד למחייתו במחלבה זו בשותפות עם אחיו.

לאחר שהתגלה, התחיל ללמד שיעורים בגמרא ובקבלה בכולל 'השלום' בגבעתיים. רבים פנו אליו ונושעו. ראשי ישיבות עלו להתייעץ איתו. **בעל רוח-הקודש. גאון בנגלה ובנסתר. לא הסכים לקבל כסף עבור ברכותיו. היה רגיל להפריש 90% ממשכורתו לחלוקה לעניים.** החזיק במסירות נפש במשך שנים רבות את הכולל של הגאון רבי שמעון בעדני (חבר מועצת חכמי התורה) וכן החזיק כוללים של אברכים ותהילים לבנים ובנות בכל שבת בירושלים ובבני-ברק.

תמך באופן קבוע בשירת הבקשות. **ענוותן. מעולם לא אהב שמצלמים ומפרסמים את מדברים או סחים אודותיו.** מקומו בביה"כ היה בסוף השורות בספסל בצד. קירב כל יהודי ויהודי לאביו שבשמיים באהבה וחיבה גדולה. עבד את קונו במסירות נפש ונתן עיניו על צורכי אברכי הכולל שהיו עבורו כבנים ממש. כל חייו הירבה להתפלל ולבכות לה' ותחינותיו היו מתוך רגש פנימי חזק. נפטר ב-י"ב אב ה'תשע"ט (2019). חי כ-84 שנים. ציונו בבית-העלמין סנהדריה בירושלים.

אביו: הצדיק הנסתר הרב עזרא אברהם. **אימו:** מרת בלנקה. **אשתו:** מרת אדית. **ילדיו:** 4 ילדים. **מרבתי:** הגאונים המקובלים - ר' יהודה זרחיה הלוי סג"ל (רב שכונת קריית שלום), ר' יהודה ליאון פטילון (המכונה 'הצייר'), ר' משה יעקב רביקוב ('הסנדלר'), ר' יוסף וולטור ('מנקה הרחובות'). **חברותא:** המקובל הרב יצחק בצרי. **מספריו:** **יטלי חיים-** על התורה ועל המועדים על פי תורת הסוד **יאורות חיים-** על חמישה חומשי תורה **יאור פני חיים-** על התורה **הקיצו ורננו-** על הגאולה **ייוחד לבבנו-** עבודת הכוונה והדבקות הפנימית **איש יהודי-** פורים **אחת שאלתי-** אמונה לבני הנוער.

הייתה תקופה בה האברכים בכולל 'ישיבת השלום' - גבעתיים עסקו בעניין מסוים ביורה דעה. רבינו הגיע להתפלל מנחה גדולה והתעניין באיזה נושא האברכים עסקו היום. רבינו העיר להם שנפלה טעות בלימוד שלהם וביקש מהם לחזור ולעיין שנית. האברכים הראו לו טבלת סיכום של הסימן והוא ביקש שיתבוננו שוב. לאחר התפילה התיישבו האברכים וחזרו שוב על הלימוד מחדש משיטות הראשונים והבית יוסף ועד פסיקת השולחן ערוך ומצאו שאכן שגו בצורה בולטת. למחרת בעת שהרב הגיע למנחה שאלו אותו: "מניין הרב ידע זאת?". הצדיק סיפר שלפני שיצא מהמחלבה, ישב על כיסא ולפתע התמלא כל החדר באור עצום ונכנס אליו יהודי מהעולם העליון ואמר לו: "לך ואמור לאברכי הכולל ששגגה יצאה מתחת ידם".

○ יפר מר נחום לנגנטל כי הביא לרבינו אישיות מוכרת וחשובה. אדם שהגדיר את עצמו כמי שלא רואה נחת כי היו לו שלושה ילדים לא נשואים. אמר לו הרב: "אל תיכנס ללחץ. בשנה הבאה תבוא אליו עם שלוש בשורות טובות". **ובאמת, בשנה אחת שלושת ילדיו התחתנו.**

באחת הפעמים רבינו גילה: "אני רואה אותיות כתובות על מצחו של אדם וזו מתנת שמיים". באותיות רמוזים מעשיו. במוצאי חג סוכות היו רגילים לעלות אליו למחלבה עם האתרוג וכשהיה בוחן בעיניו הקדושות את האתרוג שבירכו עליו במשך חג סוכות היה אומר לאדם מה עליו לתקן, באיזה מידה הוא לקוי כמו גאוה כעס וכדו'. בנוסף סיפר אלו מאורעות עתידיים להיות במשך אותה השנה. אנשים העידו שהרב היה מגלה להם כשהתבונן באתרוג שלהם כמה מסכתות הם סיימו במשך השנה ומה דרגת הלימוד וכמה זמן הקדישו להתעלות והיה קולע למקומות הכי חבויים אצל האדם ומדבר ומוכיח על נקודות במידות ודרך ארץ שאין אדם שם על ליבו וחושב עליהם כלל.

פעם אחת אדם נכנס אדם לכולל בשעת הצהריים ומסר לרב פתק עם שמו לברכה ולפתע הצדיק התחיל לצעוק עליו בקולי קולות: "פה זה כולל. אתה יודע מה זה כולל? תצא מכאן". כשאותו אדם יצא, אמר הצדיק לאברכים התמהים: "אל תיבהלו, על איש זה נגזר להיכנס לבית הסוהר ובביזיונות אלו המתקתי מעליו הכל והסרתי מעליו את איום המאסר". לאחר מכן ביררו את העניין אודותיו והתברר שנעשה לו נס ונעלם תיק הראיות וניצל מהתסבוכת בה היה מצוי, וכשבא אחר כך להודות לרב אמר לו הצדיק: "אני יודע, אני יודע".

כבר מגיל שש ניכר בו שנועד לגדולות פעם סיפר שבעת שנכנס לבית הכנסת בראש השנה ושמע תקיעת שופר אמר לאביו שהוא שומע עוד תקיעת שופר ואמר לו אביו שלא ידבר על כך **משום שרק הוא שומע את זה וזה קול השופר המשתלשל ויורד מן העולם העליון.**

○ יפר יהודי שהגיע למחלבה והרב צעק עליו צעקות גדולות ללא הפסקה וגם כשהתחיל לצאת הרב הלך אחריו והמשיך לצעוק עד הכביש הראשי. אותו אדם תהה מדוע, מה פשע ומה חטא שהרב התנהג אליו בצורה שכזו. לאחר מכן עלה אותו אדם על רכבו ופתח בנסיעה. בדרך נסע בתוך מנהרה ונכנסה בו משאית ענקית. הרכב נמך לגמרי אך הוא יצא בריא ושלם. למחרת הגיע אותו אדם למחלבה והודה לרב על הנס העצום שפעל בשבילו.

באחת הפעמים הגיע אדם לכולל עם תינוק על הידיים וסיפר כי התינוק מפרכס כל הזמן והרב צעק עליו שיצא מהכולל. אמר לו אותו אדם שבא רק לבקש ברכה ושוב צעק עליו, ואחרי זה סיפר שמאותו הזמן שהרב צעק עליו, התינוק הפך להיות בריא לחלוטין ולא היו לו יותר פרכוסים.

הסיפורים המופלאים מעובדים מהעלון 'ברכת חיים'



הרב הצדיק ישראל יצחק משי זהב זצ"ל - נולד בשנת ה'תרמ"א (1881). ענוותן. בעל רוח-הקודש. מקובל. בעל ידיעה עמוקה ויסודית בשורשי הנשמות. בקי ביכמת כף היד והפנים. הרב קרא על מצחם של הבאים בצל קורתו את רישומי עוונותיהם, ולא אחת הוכיח בתוכחות מוסר, כאשר מגלה הוא לפניהם את צפונות מעשיהם הרעים, עד שבשוש ושוב מסורם. החזיר רבים מעוון. העלה ארוכה ומרפה לפונים אליו. רבים ניגשו אליו ונושעו. בעל חסד. הסתיר את מעשיו מעיני הבריות. בעל אהבת ישראל עצומה. רק לאחר חצות לילה שקד על לימוד הנגלה והנסתר. בתקופת מלחמת העולם הראשונה גר ביפו, לאחר מכן עבר לגות בשכונת 'מקור חיים' בירושלים. בזמן מלחמת העולם השנייה ערך צומות ותפילות לביטול גזירת השואה האיומה. גם בהיותו קבלן בניין, יחסו לפועליו לא היו כמנהל, אלא כחבר מן השורה והיה מטה כתף ועוזר לכל אחד. באתרי הבניה דאג לארגן תפילות מנחה בציבור. נפטר ב-י"ג מנחם אב ה'תשל"ד (1974) בגיל 93. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

אביו: ר' צבי. **אמו:** מרת לאה. **אשתו:** בת ר' אברהם הכהן. **בנו:** ר' חיים דוד.

בשנת ה'תרצ"ה (1934) פגש בן שלוש שנים, נעלם באורח מסתורי מבית הוריו ולא נודעו עקבותיו. ההורים המודאגים הזעיקו מיד את המשטרה הבריטית לחפש אחריו, אבל הם לא מצאו אותו. האב האומלל בצערו הרב ניסה בכל דרך אפשרית להתחקות אחר עקבות בנו האובד. **ביאוש לא היסס לפנות גם ל"ע למכשפים ולמעוננים שיגלו בקסמיהם היכן נמצא בנו, גם צעד זה לא הניב שום תוצאות מעשיות ומקום הילד נשאר בגדר תעלומה, והוריו בצער איום ונורא על גורל בנו.**

חלפו השנים, האב לא נואש מחיפושיו אחר בנו האובד וסירב להשלים עם חסרונו. **כעבור עשר שנים! שמו של רבינו הגיע לאב והלה פנה לרבינו.** עוד בטרם עלה בידי היהודי לומר מילה על מטרת בואו, הקדימו הצדיק ואמר לו: "יודע אני שבאת אליי, כדי לגלות היכן בינך נמצא ומה עלה בגורלו. אך זאת אומר לך, בעזרת ה' בעוד שנה ישוב בנך הביתה בריא ושלם, וזאת בתנאי שתחדל מלפנות לקוסמים ולמעוננים".



היהודי נאלם דומיה לנוכח דבריו החותכים של הצדיק, ובלבו תמה, מהיכן ידע הרב, שבאתי אליו עבור עניין זה? **אין זאת אלא, שאיש קדוש הוא ורוח-הקודש בוקעת מגרונו. בהתפעלות רבה אין קץ הביע הלה את נכונותו לקיים את דברי הרב כלשון, ובלבד שיזכה ובנו ישוב לביתו.** כאשר יצא היהודי מביתו של הרב, פנה בנו של הצדיק ושאלו בתמיהה: "אבא, מדוע יצאת היום מגדרך לכבוד היהודי הלז, והודעת לו נסתרות, מבלי שביקשת להתבונן תחילה בכף ידו?" (שכן דרך הצדיק הייתה בענוותנותו להסתיר את רוח-קודשו).

נענה הצדיק בענוות חן ואמר: "מיד כשראיתי את היהודי הכרתי בו, שאם לא אעשה פעולה עצומה, שתעורר את התפעלותו ותרשים אותו, לא יאמין לדבריי, ולא יציית לי לחדול מפניותיו לקוסמים ולמעוננים, לכן נאלצתי לפנות אליו בצורה זו, ודע לך, כי הכל נעשה לתועלת העניין". מידענו פסק מלשחר לפתחיהם של המכשפים למיניהם והמתין בציפייה דרוכה ובלב נכסף לשוב בנו האובד. הימים חלפו לאיטם והאב מצפה בקוצר רוח שיתקומו דברי רבינו. והנה כעבור שנה נקש על דלת ביתו, נער כבן ארבע עשרה שנים, שנראה כערבי לכל דבר ניצב בפתח הדלת, ובפיו בשורה- שהוא הבן האבוד.

האב הנרגש עד עמקי נשמתו למשמע הבשורה, ביקש מהנער להיכנס לביתו, לשבת על הספה ולספר לו מה עלה בגורלו במשך שנים אלו. סח לו הבן, שבקטנותו, נחטף ע"י ערבים, אשר מיהרו להוציאו מחוץ לעיר וגדלוהו בכפר מרוחק, כשהוא מנותק מכל מגע עם יהודים, עד שבמשך השנים נשכח ממנו מוצאו היהודי (שכן היה בגיל שלוש שנים בלבד כשנחטף!)

בשנה שחלפה, פרצה תגרת ידיים בינו לבין נערי הכפר, והללו ברוב זעמם הטיחו בו בכעס את הכינוי "אתה יהודי!". בתחילה סלד הנער מהכינוי, אולם כאשר נשנתה התופעה מספר פעמים, וגם ילדים אחרים החלו לכנותו יהודי, נכנסו הדברים ללבו והבין, שיש דברים בגו. הוא החליט לברר את הדבר לאשורו, ולאחר מאמצים מרובים הצליח לגלות, שאכן במוצאו משתייך הוא לעם היהודי.

הידיעה הממה אותו, ודחף פנימי עוררו לנטוש את מקום מגוריו הנוכחי, ולכתת רגליו בדרכים לגלות את מקום הימצאם של הוריו האמתיים. לאחר חיפושים מייגעים וסיוע הרשויות הממשלתיות, הגיע סוף סוף הנער לקן משפחתו, אשר ממנו נעדר זה אחת עשרה שנים!

סיפור הדברים, זעזע עמוקות את האב, אשר ראה בעליל את התגשמות דבריו של הרב משי-זהב. אך ספק אחד קינן בלבו, **בנו האהוב, שהיה כה עדין בילדותו, נראה עתה גס ומגושם כאחד מבני הישמעאלים, ומי ערב לו שזה אכן בנו האמיתי?** בצר לו פנה היהודי לרב משי-זהב, והפגישו עם הבן האובד שחזר למועד בו נקב הרב, ויחד עם זאת הביע בפניו את הסתפקותו בדבר זהותו.

הצדיק אמר לו: "לתועלת העניין, שלח והבא לכאן את אחד מבניך הנוספים שבבית, ובעז"ה אברר לך דבר לאשורו". ואומנם, כאשר ניצבו השלושה בבית הרב, הסתכל הצדיק בכפות ידיהם, והראה לאב, כי תווי הידיים של שני הבנים זהים ומיד פנה הצדיק לאב ואמר: "אין לך מה לחשוש ממאומה, זהו בנך האמיתי, השיבהו לחיק היהדות ולמדהו תורה, ושמח באבידה שהוחזרה לך משמיים כעבור אחת-עשרה שנים!" (מעובד מתוך 'דרך צדיקים').

בתקופת מלחמת העולם השנייה רבינו שראה ברוח-קודשו מה מתרגש ובא ולכן הוא ערך צומות ותפילות כדי לבטל את גזירת השואה. בעקבות הצומות רבינו סבל מחולשה בליבו והגיע לסכנת חיים ממשית. אשתו שהבחינה במצבו יצאה החוצה והתחילה לזעוק לעזרה. כאשר חזרה לביתה ראתה כי חל שיפור ניכר במצבו. רבינו גילה את אוזנה וסיפר כי אליהו הנביא הגיע לבקרו ואף אמר לו שהגויים לא יצליחו להרוג את כל עם ישראל ועוד יגיעו ימים טובים לעם ישראל ויהודים רבים יזכו לעלות לארץ הקודש.

לפני שנים רבות התגוררה משפחת משי-זהב ביפו העתיקה. כאשר גדלו הילדים, התעוררה בעיה כיצד ילכו מידי יום מרחק כה עצום ברגל עד ת"ת שנמצא ברח' בעש"ט בת"א, והם רכים בשנים. לפיכך החליט הרב שלמען חינוך ילדיו בדרך ה', עליו לעזוב את מקום מגוריו ולהתגורר בסמוך לת"ת. וכך עשה, הוא שכר לבני ביתו שני חדרים קטנים.

כאשר החלה המשפחה להתארגן במקום מגוריה החדש, נקש יהודי חילוני על דלת ביתם, ושח לצדיק את צרתו, כי ידו מטה ליפול ואין בידו אמצעים מינימאליים לפרנס את משפחתו כראוי, ואף לא לשכור דירה עבורם, ובלית ברירה נאלצים בני המשפחה ללון תחת כיפת השמים.

נכמרו רחמיו של הרב על אותו אדם, ועל אתר ענה ואמר לו: "יש לי שני חדרים קטנים אותם שכרתי למגורים. אך למענך מוכן אני להסתפק בחדר אחד, ואת השני אקצה בשבילך. עיני היהודי אורו משמחה לשמע הדברים, ואף הוא לבשר לבני ביתו את הידיעה על מציאת הדירה. הללו הזדרזו להעביר את חפציהם ולהתמקם בחדר הקטן.

כשהגיע ליל שבת, היסב הרב עם משפחתו לשולחן השבת, קידש על היין וזימר מזמירות שבת, ואילו בחדר הסמוך הדליקו השכנים החילוניים את הפרימוס ובישלו עליו את ארוחתם. לאחר שסעדו את לבם, הצית השכן סיגריה ועישן בנחת סיגריה אחר סיגריה כשכל העשן התנדף דרך החלון המשותף ישר לחדרו של הרב.

הצדיק לא התרעם על כך אלא בסובלנות רבה קם מכיסאו, וסגר את החלון שהפריד בין שני החדרים. וכך חזר ושנה הדבר, מדי שבת בשבת ובכל חגי ישראל, היה השכן החילוני מפגין לעין כל את זלזולו בדת ישראל, והרב שאפשר לו לגור על חשבון, היה מבליג ומעביר על מידותיו, ומדי ראותו את השכן, הראה לו פנים שוחקות וברכו בלבביות בברכת שלום.

כשנודע לרב משי-זהב שהיהודי כי שכנו היו נפח במקצועו, התעניין אצל קרוביו ומכריו מי זקוק לנפח והפנה אותם לנפח החילוני, ואת הכל עשה בעילום שם מתוך מטרה להמציא לשכנו את פרנסתו בכבוד. ואומנם הלה, השתכר יפה. וכאשר הרחיב ה' את גבולו, הואיל בטובו לשלם מדי חודש את דמי שכירות החדר לרב, אך לא שינה כלל את יחסו המזלזל לערכי היהדות.

כעבור תקופה מסוימת של דיור משותף, נכנס היהודי לרב וביקש ממנו לקנות בשבילו תפילין ולהורות לו את הדרך לתשובה. הצדיק שאלו: "כיצד ואיך התחולל הפלא הזה בקרבך, ומה הביאך לעבור לאורח חיים חרדי?". היהודי נאנח וסיפר לרב: "מעולם לא ידעתי כמה נעימים הם הליכותיה של התורה ונושאי דגלה. רק לאחרונה נוכחתי באצילות נפשם של היהודים החרדים ובכיעור מעשיהם של החילוניים. ומעשה שהיה כך היה:

הרי אתה יודע שבמקצועי אני נפח. תקופות קשות עברו עליי ולאחרונה שפר מזלי. לקוחות רבים צבאו על פתח בית מלאכתי ופרנסתי התרחבה. והנה, בשבועות האחרונים, אחד ממכרי החילוניים שלח אלי לקוח ומאז הוא ממרר את חיי, כאשר הוא דורש ממני דמי תיווך, וכל הזמן מתפאר בפני אחרים, שהוא פרנס אותי ואני חי על חשבון עד שקצתי בחיי מפניו.

בדיוק אז נודע לי באקראי שאתה הוא זה אשר שלחת אליי לקוחות רבים מבלי לגלות לי כלל ומבלי לדרוש ממני אפילו דרישה מוסרית לחדול מחילול שבת בפרהסיא, לכן גמרתי אומר בליבי להטיב את מעשיי ולשנות את דרכי וכיום הנני שב הביתה אל היהדות.

על העובדה כי הרב היה בעל רוח-הקודש יעיד הסיפור המופלא הבא: הרב זוסמן, נהג מידי פעם לשחרר לפתחו של הרב משי-זהב. באחד הימים, בבואו לבית הרב, הצדיק באותה שעה לא היה בבית, ולכן ישב בצד והמתין לשובו. בתוך כך בא יהודי נוסף שאף הוא רצה להתיעץ עם הרב, והשניים ישבו יחדיו וחיכו לבואו. כשנכנס הרב לביתו, סקר בעיניו הטהורות את הנוכחים, ומיד פנה ליהודי אשר כלל לא הכירו ומעולם לא ראה אותו ואמר: "אתה, באת אלי, כדי לדעת מה יהיה עם אשתך החולנית".

הרב הביט בפניו והמשיך: "עצתי היא, שתלך לכותל המערבי שריד בית-מקדשנו, שם תשפוך נפשך בתפילה ובתחינה לריבון העולמים, אז תעלה ארוכה לאשתך". היהודי נעמד פעור פה וכולו השתוממות, מהיכן ידע הצדיק את מועקת ליבו, הרי הוא לא סיפר דבר? הרב זוסמן, שנכח באותו מעמד, פנה ליהודי ואמר: "מה לך נדהם? הנה זכית וקיבלת תשובה לשאלתך, לך לשלום". (הסיפורים מעובדים מתוך 'דרך צדיקים')

הגאון הרב מרדכי בנט זצ"ל הידוע בשם הרב מרקוס בנדיקט: נולד בשורגא שבהונגריה בשנת ה'תק"ל (1753). מצאצאי ה'חכם צבי'. מכיון שגדל מגיל 5 בבית אמו נקרא בנט. **בילדותו נחשב כעילוי.** שימש כדיין ורבה של ניקלשבורג וחבל מורביה. עמד בראש ישיבה. מחשובי רבני צ'כיה. התנגד ללימוד חוכמות חיצוניות, אך בשל תפקידו כרב הקהילה, אשר בשמה עמד לפני המלך והשרים, היה עליו להשתלם לצערן בחכמות אלו. **נאמר עליו, כי תוך זמן לא רב היה בקיא בין השאר בפילוסופיה, אסטרונומיה ומתמטיקה.**



בגיל 20 לערך נשא לאישה את בתם של אחת המשפחות המיוחסות מניקלשבורג, ומאז **מאס בכל תענוגי עולם הזה, סיגף עצמו בסיגופים וצומות, לא ישן יותר משלוש שעות ולא פסק מללמוד.** למרות שהוצעו לו משרות רבניות רבות לא הסכים לקבל עול רבנות, עד שידע את ארבעת הטורים והשולחן ערוך בעל פה. את כל כספו פיזר לאביונים, השיא יתומים, השיג רישיון מהמלכות להדפסת ספרי קודש. לחם בתקיפות ברפורמים. נפטר ב-י"ג אב ה'תקפ"ט (1829). ציונו בסלובקיה. חי כ-76 שנים. **לאחר פטירתו גילו על גופו שקים, אשר לבש תחת מלבושיו על מנת לסגף את עצמו.** רבים רצו לקנות שקים אלו, לשם סגולה, לאחר פטירתם ייטמנו בשקים אלו. ממכירת השקים האלו, נאסף הון רב, שהספיק לפרנסת נכדיו היתומים (לפרנסת בני בתו, שנפטרה בחייו), וכן לנישואיהם.



אביו: ר' אברהם בן יהודה אשכנזי. **בניו:** ר' יעקב (מח"ס 'גדולת מרדכי'), ר' ישעיה (אבד"ק קאליב - הונגריה), ר' נפתלי (אב"ד שאפע - מוראביה). **מרביתו:** ר' יעקב קנלבוין, ר' יוסף שטיינהרט, ר' יחזקאל לנדא, ר' שמואל שמלקא הורוביץ מניקלשבורג. **מתלמידיו:** בניו, ר' יעקב, ר', ר' נפתלי (רבה של שאפה), ר' מנחם מנדל בנט (בן אחיו- דיין בהונגריה), ר' משה מרדכי בנט (קרובו, אב"ד שטאמפי), ר' צבי הירש אופנהיים (אבד"ק טמישוואר), ר' שמחה בונים מפשיסחה, ר' יהודה אסאד, ר' שלמה קווטש (ממלא מקומו ברבנות ניקלשבורג). **מספריו:** **ביאור מרדכי-** הגהות על פסקי המרדכי (שכתב ר' מרדכי בר הילל) **ימחשבת מרדכי-** דרשות על התורה **ימגן אבות-** על מלאכות שבת **ידברי מרדכי-** הלכות איסור והיתר בש"ע חלק יורה דעה **יתכלת מרדכי-** דרשות על הש"ס **חידושי מהר"ם בנט-** חידושים על הש"ס **גדולת מרדכי-** שו"ת **פרשת מרדכי-** שו"ת **יהר המור-** שו"ת **ימאמר מרדכי.**

בספר "גדולי אשכנז" מובא הסיפור המופלא הבא: שעת לילה מאוחרת. רחובות העיר ניקלשבורג ריקים מאדם. מחצר ביתו של רבינו, שהיה הומה אדם משך כל היום כלתה רגל. על השביל המוליך אל הבית פנימה פוסע משמשו של הרב.

זה עתה נעל את שער החצר ושם פעמיו אל חדרו. **לפתע בקעה חריקת צירים את דומיית הליל, והדלת הסגורה סבה על צירה ונפתחה.** הביט השמש בתימהון וחשב, שמא לא סגר את הדלת היטב, לפיכך שב ונעל את הדלת בשנית. **טרם הרחיק מן השער- ושוב הדלת נפתחה מאליה.** הפעם חש, כי יש דברים בגו, והוא החיש צעדיו לחדרו של הרב ולספר לו את המתרחש. לאחר מחשבה קלה, נפנה אליו הרב והשיב: **"אכן, הצדק איתו. שכחתי ללמוד פרק משניות עבור פלוני בן פלוני, שהיום חל יום פטירתו, והוא בא להזכירני".** מיד ניגש לארון, הוציא ספר משניות וישב ללמוד משנה אחת לעילוי נשמתו. **לאחר מכן פנה למשמשו בבקשה, שיסגור שוב את השער. הפעם נשאר הפתח סגור ולא נפתח שוב.**

כאשר נסתלק רבינו לבית-עולמו, באותו הזמן שהה בקרלסבד והובל לקבורה בעיר ליקטנשטדט הסמוכה לקרלסבד מהלך כשעתיים. כשנודע לאנשי עירו דבר האסון, דרשו הם בתוקף לפנות את קברו משם ולהביאו לעירו לקבורת אבותיו. אומנם אנשי העיר ליקטנשטדט טענו בתוקף, כי כבר זכו בגופו הקדוש. שתי הקהילות התדיינו בדבר והסכימו להביא את השאלה לפני החת"ם סופר ולקבל את הכרעתו. הוא אמנם צידד בפניו הקבר, אך לא קבע בהחלטיות. בעקבות כך שתקו אנשי ניקלשבורג ולא מלאם לבם לפנותו.

והנה **כעבור חצי שנה כתב שוב החת"ם סופר, כי עתה הוא מחליט ברורות להתיר פינוי הקבר לניקלשבורג. והפסק בוצע, וקבר רבינו פונה, והובא לקבורה שנית ביום י"ב אדר תק"צ בעירו ניקלשבורג.** והעיד רבי שמעון סופר זצ"ל בנו של החת"ם סופר, שכבר בהתחלה הכין החת"ם סופר תשובה המחייבת להעבירו לעירו, אלא שפתאום נפלה עליו תרדמה, ונגלה אליו רבי מרדכי בנט בחלום וביקש, שיעבד התשובה.

עוד גילה, **כי נענש מהשמיים להיקבר כחצי שנה דווקא שם, היות ונתן פעם הסכמתו לנתק שידוך, והדגיש: "הגם שהיה עפ"י דין תורה, בכל זאת, היות וכבוד הבריות חמור למאוד, וגרמתי צער ובושה לכלה ולמשפחתה, דקדקו עמי משמים. וזה האות כי כנים דברי: ילכו ויבדקו וימצאו, כי אותה כלה שניתקתי שדוכיה, קבורה בדיוק סמוך לקברי ממש!!!".** מיד שלח החת"ם סופר לבדוק והתברר, כי החלום נכון, ולכן השהה את התשובה חצי שנה.

רבינו נפגש פעמים רבות עם קיסר אוסטריה, פרנץ הראשון. פעם אחת שאלו הקיסר: "בתלמוד שלכם נאמר: 'הרואה קדירה בחלום - יצפה לשלום'. וכי מה ענין קדירה לשלום?". השיב לו הרב: "אש ומים הם הפכים גמורים, הנלחמים זה עם זה, ולעולם אין שלום ביניהם. יש בכל-זאת דרך להשלים ביניהם, וזאת על-ידי קדירה. כשמניחים סיר ובו מים על-גבי האש, האש מוסיפה לבעור, והמים אינם אובדים. הרי לך קשר ברור בין קדירה לשלום".

קרדיט ציור הצדיק: הספרייה הלאומית (אוסף שבדרון), רישיון CC BY 3.0, Wikimedia Commons (לאחר עיבוד AI)

האדמו"ר הרב יוסף גרינוואלד גאב"ד פאפא זצ"ל - נולד ב-כ"ד אלול ה'תרס"ג (1903) בעיר צהלים. משחר ילדותו ניתן היה להבחין ביראת השמיים המופלאה שלו. בצעירותו למד בישיבה של אביו. בהיותו כבן 19 הלך לסאטמאר ללמוד בישיבת דודו, ר' אליעזר דוד גרינוואלד. בהמשך סייע לדודו בהרבצת תורה בישיבה ובענייני העיר. אביו העריכו בצורה מופלאה ובכל פעם שהיה רואה את רבינו, היה קם מפניו מלוא קומתו בהטעימו: **"הרי הוא ספר תורה חי!"**. ביום ב-אדר ה'תש"א עם פטירת אביו הגדול עבר לפאפא ומילא את מקומו. בשנת ה'תש"ד (1944) כבשו הנאצים את אונגארן ורבינו **שכל את אשתו ועשרת ילדיו!** לאחר המלחמה חזר לפאפא ואח"כ שהה בסאמבאטהלי.



בשנת ה'תש"ז (1947) היגר לאנטוורפן שם הקים ישיבה והרביץ תורה לתלמידים רבים. בשנת ה'תשי"א (1951) עבר לארה"ב והרביץ תורה עד להסתלקותו לשמי רום. הקים תלמודי תורה, כולל, ישיבה, בית-ספר לבנות. סיגף עצמו בטהרה. אף בעת שתכפו עליו יסורים וחולשת גופו לא מנע עצמו מלטבול במקווה. **ענוותן מופלא. איש אמת. רבים פנו אליו ונושעו. ברכותיו עשו פרי. הרגיש בצער כל אחד, ששטח בפניו את מצוקתו. תפילותיו היו בבכיות עבור עם ישראל.** הטיב לסנגר על הזולת. נפטר ב-י"ג אב ה'תשד"מ (1984). חי כ-81 שנים. ציונו בקרית פאפא בניו-יורק. בנו, ר' יעקב מילא את מקומו.



אביו: האדמו"ר ר' יעקב יחזקיה (בעל 'יגד יעקב'). **אמו:** מרת שרה רבקה. **נשותיו:** בת אחיו-ר' יעקב יחזקיהו מחוסט (זיווג ראשון-ה"ד), מרת מרים (זיווג שני). **מרבתי:** הגאונים אביו, ר' יעקב יחזקיה, ר' אליעזר דוד גרינוואלד (בעל 'ק'רן לדוד'), ר' אהרון רוקח מבעלז (המכונה 'הרב זכרנו לברכה'). **מתלמידיו:** ר' יעקב יצחק ניימן, ר' יצחק דוד הכהן פרידמאן, ר' יצחק שלמה אונגר (אב"ד חוג חתם סופר). **מילדיו (זיווג שני):** ר' יעקב יחזקיה (ממלא מקום אביו), ר' ישראל מנחם (רב תולדות יוסף פאפא בורו-פארק), ר' אהרון (דיין קהילת פאפא בניו-יורק), ר' משה סופר (רב קהילת פאפא בירושלים. חתן ר' ישכר בער רוטנברג אדמו"ר מוודיסלאב), ר' יעקב יחזקיה סופר (רב עדת ישראל טורונטו. חתן ר' ישראל משה דושינסקיא). **מספריו:** **יוחי יוסף-** על המועדים, מסכת מקוואות ועוד.



לאחד ממתפללי ביהמ"ד היה ילד שסבל במערכת העיכול, ולא יכל לעכל מזון שהכיל חיטה, פירות וירקות. הוריו שמרו עליו שלא יאכל מאכלים שהכילו את הרכיבים הנ"ל. לרגל שמחה שהתקיימה במשפחתם השאירו את הילד לזמן קצוב בביתו של אחד מצאצאיו של הגה"ק מפאפא זצ"ל, במשך זמן שהותו שם יצא שרבינו התכונן לנפוש בפלורידה, וכל בני המשפחה הגיעו לביתו להיפרד. היות שאותו ילד כבן בית, אף הוא הצטרף לכל המשפחה של הנכדים, שבאו להיפרד.

רבינו זיע"א חילק לכל הצאצאים מאפה שהוכן לך, כשהגיע תורו של הילד האורח לקבל מהמאפה, אמרה הרבנית שאצלה התארח הילד, שלא יתנו לו מהמאפה כיוון שהינו אלרגי והמאפה עלול להזיק לו. רבינו האזין לנאמר, **וציווה שיעשה ברכה בכוונה וזה לא יזיק לו, והשי"ת יעזור, שהבעיה תיפטר לגמרי.** תוך כדי דיבור הגיש את המאפה לידי הילד וציווה עליו לברך בקול, הילד בירך בקול ואכל. **מאז הילד לא סבל יותר משום אלרגיה והבריא לגמרי.**

מסופר כי בעת בואו של רבינו לעיר פאפא נודע לו, שאחד השרידים מראשי הקהילה המקומית מאושפז בבית הרפואה. רבינו רצה לבקר אותו. אולם אנשי הסגל הרפואי אמרו לו, שהלה חולה במחלה קשה ומדבקת ל"ע, ויש להימנע מלהתקרב אליו. רבינו זיע"א לא שת ליבו לאזהרתם, והלך לבקר את החולה בחדרו, דרש בשלומו ובירך אותו ברפואה שלימה, ושב על עקבותיו. זמן קצר לאחר שרבינו יצא מחדרו, נעשה לחולה במעבדת ביה"ח בדיקת דם חוזרת, **והרופאים אישרו פה אחד, שאינו נגוע כלל במחלה המדבקת. היהודים המעטים בפאפא תלו כולם את הדבר בזכות ביקורו וברכתו של ה'יוחי יוסף'.**

אברך, מתלמידי רבינו, שנים אחרי נישואיו עדיין לא נושע בזרע של קיימא. בביקוריו אצל רופאים רבים, הודיעוהו בדעה אחת, שלדאבונם אין בידם להושיע. כעבור כמה שנים נכנס לרבינו ותינה את צערו, אשר על ליבו, שהוציא כספים מרובים לרפואה והרופאים לא נותנים תקווה. עוד הוסיף האברך, **ששמע לאחרונה על כמה מקרים בין מתפללי בית המדרש, שאף הם לא נושעו בילדים רח"ל.**

כשרבינו שמע את דברי האברך הצטער צער רב והשעין את ראשו על השולחן לכמה רגעים, לאחר מכן שאל את האברך בעוגמת נפש: **"הייתכן? דברים כאלו מתרחשים, ואין באים להודיעני?"**. רבינו בירך את האברך בחמימות, שיזכה להעמיד דורות ישרים ובריאם. **ברכותיו התקיימו במלואן, והאברך העמיד בית חשוב וברוך, וגם בני הקהילה נפקדו, ולא נשמעו עוד מקרים מצערים.**

אחד מתלמידי רבינו החל פתאום להרגיש ייסורים גדולים ברגליו רח"ל, כשדרש ברופאים שמע חילוקי דעות, גם על ניתוח - היו ששללו והיו שצידדו - אבל לא ידעו אם יועיל לזמן ארוך, בינתיים מצבו הלך והחמיר ל"ע, עד שלא יכל ללכת בלי להיעזר במקל. נכנס הלה בפחי נפש לרבינו, אבל לא רצה להסתפק בברכת רפואה שלימה, אלא דרש לקבל הבטחה שיבריא.

רבינו הרהר קמעה ואמר לו: **"הגם שעכשיו נמצאים בתשעת הימים, עליך להשרות את רגליך במים חמים מאוד, לזמן ממושך, תעשה כך במשך כמה ימים וה' יתברך יעזור"**. למרות שרופאיו הזהירו, אותו שחום במצבו אינו מומלץ כלל ועיקר ועלול לגרום לנזקים, הוא לא פקפק כלל וכלל בדברי רבינו וקיים במדויק את כל מה שהצטווה. **ביום השלישי, כאשר הגיע לביתו ברכב אחרי תפילת שחרית, לא נזקק יותר לעזרה כשיצא מהרכב, כי יכול היה ללכת ברגליו, ומאז לא הרגיש שום מיחוש ושום כאב.**

קרדיט תמונה: תנא קמא, רישיון CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons

אם ראשונים כמלאכים- הגאון הרב עקיבא הכרמי זצ"ל

הגאון הרב עקיבא הכרמי זצ"ל- נולד ב-ח' שבט ה'תרפ"ו (1926) בברטיסלאבה (פרשבורג) בצ'כוסלובקיה (היום סלובקיה) כבן הזקונים במשפחה בת שישה ילדים. שם המשפחה היה וינברגר. משפחתו מיוחסת למרן החת"ם סופר ולגאון ר' עקיבא איגר, שעל שמו הוא נקרא. כבר בצעירותו בלט בצימאון לתורה. בשנת ה'ת"ש (1940) כשהיה בן 13 לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה עלה לארץ. הוא הצטרף לאחיו ושתי אחיותיו שעלו לפני כן. הוריו, אחותו הבכורה ואח ניספו בשואה הי"ד. למד בישיבת היישוב החדש, במוריה בת"א ולאחר מכן בישיבת חברון בירושלים. לאחר מכן למד בישיבת פוניבז' בבני ברק, שם נמנה עם טובי הבחורים. בשנת ה'תש"ח (1948) עבר לישיבת לומז'ה בפתח תקווה. תקופה מסוימת שימש כר"מ במדרשת נועם. בחודש כסליו ה'תשי"ג (1952) כשהיה בן 27 שנים בעידודי של מרן ה'חזון אי"ש' התחיל לשמש כרבה של קריית שמואל, תפקיד ששימש למעלה משישים שנה.



היה ידוע במסירותו ובאהבתו לבני הקהילה מכל הזרמים והעדות. בשיעוריו הרביץ תורה לילדים ולבוגרים בכל מקצועות הקודש: תנ"ך, משנה וגמרא. ביתו היה פתוח לכול במשך כל שעות היממה. בסוף שנות ה-60 ייסד ישיבה גבוהה בקריית-שמואל לבוגרי הישיבה התיכונית פרחי אהרון. לאחר מספר שנים נסגרה. עמד בראש כולל אברכים בשם 'הישיבה הרמה'. הקים גנים בשם 'יסודי התורה' ות"ת לבנים. בשנת ה'תשע"ד (2014) הוקמה בנשיאותו על ידי בנו, ר' זלמן שמואל ישיבה לצעירים בקריית-שמואל. לאחר פטירתו הישיבה נקראה על שמו 'כרם עקיבא'. הצטיין בבקיאות והבנה מעמיקה בכל חלקי הספרות התורנית של תורת הנגלה. פוסק חריף. היה לו ידע בתורת הנסתר. בקי בפיוט הקדום. נודע ביראת שמיים ויראת חטא, במידות טובות וענווה. בלט באהבת ישראל וארץ ישראל. היה רחוק מכל תאוות כסף. נפטר ב-י"ד אב ה'תשע"ה (2015). חי כ-89 שנים. ציונו בבית הקברות היהודי בחוף הכרמל שבחיפה.



אביו: ר' יהושע הי"ד. **אימו:** מרת פרדיל הי"ד. **אשתו:** מרת רבקה (בת ר' זלמן שמואל בלוק, מנהל רוחני בישיבת טלז. נישא בשנת ה'תש"י-1950). **ילדיו:** פרופ' לובה רחל (נישאה לר' יעקב חיים חרל"פ, ראש כולל מדר"ש בירושלים ומרצה במרכז ללימודי יסוד), מרת רינה (נישאה לר' גרשון יגל, נכד הרב שבתי יגל מסלונים), ר' זלמן שמואל (מח"ס 'כרם שמואל' ראש כולל 'הישיבה הרמה' וראש הישיבה לצעירים 'כרם עקיבא'), ר' יהושע (ר"מ ומגיד שיעור ברחובות), ר' אליעזר (ר"מ בישיבת ההסדר עכו, רב ביה"כ המרכזי שבקריה), ר' בנימין (ראש כולל בכרמיאל). **מרבותיו:** הצדיק ר' ישעיהו קרליץ (מרן ה'חזון אי"ש'), מרן ר' אלעזר מנחם מן שך. **חברותא:** הגאון ר' ראובן כ"ץ. **מתלמידיו:** הגאונים ר' דוד ביגמן, ר' חיים ירוחם סמוטריץ' ור' יעקב קליין (רבה של קריית חיים). **מספריו:** **יתבואת יקב-חידושי תורה**, פניני מוסר ופרקי חיים **ייקבי הכרם-ד"ת**, אמונה וחינוך **פרי עקיבא-סיפורים והנהגות על רבינו. פרסם מספר מאמרים בכתבי עת וקבצים תורניים כגון: 'הפרדס', 'אההל', 'המאור', 'הדרום' ו'בית יעקב'.**

לפני השואה הוריו הי"ד שלחו את רבינו לארץ ישראל. כשסיים את לימודיו בהצטיינות, ציפתה לו הפתעה: הבריטים, ששלטו אז בארץ, הציעו לו מלגת לימודים ללימוד ראיית חשבון בלונדון, כולל דמי קיום. הם רצו להחדיר בארץ את תרבותם ולכן הסכימו לממן עבור צעירים מוכשרים על חשבונם את הלימודים בבריטניה. באותה שנה הוצעו שתי מלגות בארץ, והנער עקיבא היה אחד הזוכים!

בפני רבינו עמדו שתי ברירות: ללכת לישיבה ולשקוע בתורה או ללמוד ראיית חשבון בלונדון כשהוא פטור מתשלום הלימודים וגם מקבל מלגת קיום. רבינו כמובן בחר באפשרות הראשונה ופנה ללמוד בישיבת חברון בירושלים.

הרב היה תלמיד חכם עצום. הרב יחיאל דנינו מספר שהרב אמר לו שאת מסכת יבמות הוא שינן למעלה משמונים פעמים! תלמידו, הרב איתמר יונגר סיפר: פעמים רבות כשהיינו בכולל בקריית ביאליק, ראיתי איך אנשים ניגשים ושואלים את הרב בנושאים שונים: האחד בתוספות בזבחים, השני בדברי הבית יוסף, השלישי בשאלה הלכה למעשה.

על אף שמדובר בעניינים שונים לגמרי ענה מיד לכל אחד על שאלתו כאילו כרגע למד את הנושא. תלמיד חכם אחד מעכו סיפר שלפני שלושים שנה הוא בא להיבחן אצל הרב לצורך קבלת סמיכה בהלכות איסור והיתר, בשר וחלב ותערובות. הרב בחן אותו סעיף אחר סעיף עם הט"ז והש"ך והוספות מהפרי מגדים' וחידושי רבי עקיבא איגר – ללא ספר! הנבחן בהתחלה חשב שהרב מחזיק ספר על ברכיו ומה רבה הייתה תדהמתו כשנוכח שהרב בוחן אותו בעל פה מתוך הזיכרון!

פעם הרב הסתפק בשאלה בעניין העירוב של קריית שמואל. כשאחד מתלמידיו נסע לבני ברק, הרב ביקש ממנו שייכנס לרבי חיים קניבסקי וישאל אותו. התלמיד עשה כדבריו, נכנס לרבי חיים והציג את עצמו. כששמע רבי חיים שהוא מקריית שמואל, סירב לענות ואמר "למה באת אלי? יש לך את הרב הכרמי!". רק כשנאמר לו שהשאלה נשלחה מהרב הכרמי בעצמו – הסכים לענות.

אברך אחד סיפר ששנים אחר חתונתו עדיין לא זכה לילדים. בצר לו הוא פנה לרב וביקש את ברכתו. הרב ענה לו: "אין לכם מה לדאוג, בעזרת ה' יהיו לכם עשרה ילדים!". במשך השנים נולדו לזוג שמונה ילדים. לאחר מספר שנים ששוב עמדה האישה מלדת, ילדה שוב – והפעם תאומים, מדבר מדברי הרב לא נפל ארצה.

(הסיפורים מעובדים מתוך 'פרי עקיבא') קרדיט תמונה: אבי פישר, רישיון CC BY-SA 3.0, Wikimedia Commons

האדמו"ר הרב צבי הירש פרידמן מליסקא זצ"ל - נולד ב-ה' אייר ה'תקנ"ח (1808) באוהל (הונגריה). התייתם מאביו בגיל צעיר. מסופר כי אימו היתה קמה בחצות הלילה, ממררת בבכי על צער השכינה ועל חורבן בית-המקדש. בדמעות שזלגו ללא הפוגה היתה רוחצת את מצח בנה. בשנת ה'תקע"ו (1816) כשהיה כבן שמונה שנים התייתם מאביו ובגיל צעיר התחיל להתפרסם כעילוי. למד בשקידה רבה וידע בעל פה את כל 'חושן משפט' וה'קצות'. שם משפחתו במקור היה פרישמן, אבל הוא שינה אותו לפרידמן כדי להימנע מגיוס לצבא.

לאחר נישואיו רעייתו פתחה חנות ברחוב שבו לא היו חנויות של יהודים, כדי שלא להשיג את גבולם ורבינו לימד תורה לנערים. לאחר פטירת רבו, האדמו"ר ר' משה טייטלבוים, ייסד את חסידות ליסקא במחוז זמפלן שבצפון מזרח הונגריה ועמד בראשה. אלפי חסידים נהרו אליו מרחבי הונגריה והארצות השכנות לקבל את עצתו וברכתו. רבים פנו אליו ונושעו. אהב כל יהודי.

פיזר סכומים עצומים שקיבל ככספי פדיון, לאביונים ועניים. ביתו היה דל, רצפת ביתו היתה אדמה חשופה ולא היו אפילו קורות עץ לכסות את אדמת הבית. נפטר ב-י"ד אב ה'תרל"ד (1874). חי כ-66 שנים. ציונו בליסקא. חתנו, ר' חיים פרידלנדר, מילא את מקומו.

אביו: ר' אהרן. **אימו:** מרת שרה. **אשתו:** מרת קריינטשא (בת ר' יצחק הכהן מהעיירה אוהל). **אחיו:** ר' זאב וואלף טשקווער, ר' יהודה לייבוש. **בתו:** מרת חיה שרה. **מרבתי:** האדמו"רים ר' משה טייטלבוים (הראשון- בעל 'ישמח משה'. היה רבו המובהק), ר' חיים הלברשטאם, ר' אברהם מדמביץ, ר' מאיר מפרמישלאן, ר' צבי הירש הלר (מח"ס 'טיב גיטין'), ר' שלום רוקח מבעלז. **מתלמידיו:** ר' חיים פרידלנדר (מח"ס 'טל חיים' ו-טל חיים וברכה), ר' יוזפא גולדברגר, האדמו"ר רבי ישעיה שטיינר מקרסטיר, ר' הירצקא ראצפרטר, ר' שמואל קאמאדר ועוד הרבה מגדולי רבני אונגארין. **חתניו:** הגאונים ר' חיים פרידלנדר, ר' יוזפא גולדברגר. **מספריו:** **יאך פרי תבואה** - על התורה **הישר והטוב** - על המועדים, דרשות והספדים.

כשרבינו שימש ברבנות בעיר ליסקא, לא רצה בשום אופן להשתמש במשכורתו שלו, רק הניח את הכסף. כאשר בנו בית-כנסת גדול בעיר, הציעו לו גם לבנות בית בשבילו. רבינו לא הסכים בשום פנים ואופן ואמר **שאין לבנות בית קבע כאן, כאשר אנחנו נמצאים בגלות**.

פעם אחת הרב ישעיה שטיינר (רבי ישעיה'לה מקרסטיר שהיה שמשו של רבינו) ליווה את רבינו בדרכו להסתופף בצל הגה"ק האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז (בעל 'דברי חיים') זיע"א. בדרך הרכבת עצרה בעיר בארדיוב. שם המתינו זמן קצר עד שתגיע רכבת שבה ימשיכו את נסיעתם. בעודם ממתינים שם מחוץ לעיר, הדיין דמתא ניגש אליהם. הדיין הלך ביחד עם אברך אחד אשר אשתו התקשתה ללדת והיתה בסכנה גדולה. הדיין ביקש מרבינו מליסקא להיכנס לעיר לביתה של המקשה ללדת, להתפלל עבורה ולהאציל את ברכת קודשו. רבינו מיהר לדרכו באותו הזמן. לכן התנצל לפניו, והסביר כי הוא צריך להגיע עוד באותו היום לצאנז ולהתפלל שם תפילת מנחה. אם ייכנס עתה לעיר, ינהרו אליו תושבי העיר ובגלל זה תתאחר נסיעתו.

רבינו פנה אל משמשו הנאמן (הצדיק הרב ישעיה שטיינר) ואמר לו: "הרי הינך לבוש במעיל שלי. בכיס מצויות כמה חתיכות סוכר. לך נא אל בית המקשה ללדת ותן לה חתיכת סוכר. אחר כך תחזור לבשר אותנו בשורת מזל טוב". וכן היה. ר' ישעיה הלך לביתה של המקשה לילד, והוציא כמה חתיכות סוכר מכיס מעילו של רבו, עבור המקשה ללדת. כאשר הכניסו חתיכת סוכר לפיה, היא ילדה בשעה טובה ומצולחת. ר' ישעיה חזר אל רבינו לבשרו בשורת מזל טוב והם המשיכו את דרכם לצאנז.

עברו מספר ימים ממאורע זה. הדיין דק"ק בארדיוב הגיע לצאנז. ר' חיים מצאנז שאל: "למה באת הנה, הרי לא חודש ולא שבת היום?". הדיין מבארדיוב השיב: "באתי להתלונן על רבי צבי הירש פרידמן מליסקא". סיפר הדיין, כי הרה"ק מליסקא עבר דרך בארדיוב, והראה את כוחו בהשפעת ישועות נפלאות מבלי להתפלל על הזקוק לישועה או לברכו. רק בחתיכות סוכר לבדן פעל ישועה. כפי הנראה, חשש הדיין מבארדיוב, שמא באה הישועה חלילה לא מצד הקדושה. האדמו"ר ר' חיים הלברשטאם מצאנז אמר לו: "אתה אדם חכם ואני אסביר לך. הצדיק הרב צבי הירש פרידמן מליסקא קידש את כל אבריו והגיע לדרגת אדם הראשון קודם החטא. לכן כל מה שהוא לוקח בידו - מסוגל לרפואה". (מופת הדור)

פעם רבינו ובנו נכנסו לעיר אחת באישון ליל. מאחר ולא היה להם מקום להתארח, הם נאלצו להיכנס לבית המדרש. שם עסקו בתורה הקדושה. הרעב גבר והטריד אותם מעסק התורה. באותה שעה הייתה אשה אחת 'מקשה ללדת' בעיר. אימו של רבינו באה לאימה של המקשה לילד בחלום ואמרה לה: "אם ברצונך שתחיה בתך, לך נא ותני צנריל (מטבע ששוויו עשרה זהובים) לבני השוהה עתה בבית המדרש. בזכות זה תלד בתך מיד בנקל".

האם מיהרה לבית המדרש, ועשתה כפי שנצטוותה, ואכן מיד נולד בן לבתה למזל טוב. אחר הדברים האלה רבינו פנה לבנו באמרו: "אם כבר ירדה אימי ממנוחתה בגן עדן לעולם השפל הזה, ונגלתה אל אותה אשה בחלום הלילה, וכי לא היה ביכולתה לצוות עליה לתת צוואניציה? (מטבע ששווה עשרים זהובים), ומדוע אמרה לה רק 'צנריל' ותו לא? אלא כשה' יתברך רוצה צנריל יהיה רק צנריל. כל מזונותיו של אדם קצובין לו, ואי אפשר להוסיף עליהם ולא לפחות מזה. ככל היוצא מפיו של בורא עולם - יעשה".





האדמו"ר הרב יצחק פרידמן מבוהוש זצ"ל- נולד ב-כ"ו אייר ה'תרס"ג (1903) בעיירה שפיקוב. את ימי בחורו עשה כשהוא לומד בהתמדה בחצר אביו הגדול. טובי ת"ח מבאי ביתו של אביו הק' שימשו כמלמדים וחברותו. כך עלה והתעלה בתורה ומילא את כרסו בש"ס ופוסקים תוך שהוא מסתיר את ידיעותיו מכולם. בחורף ה'תר"פ (1919) פרצה מגפת טיפוס נוראה באוקראינה ואימו נפטרה. כאשר רבינו היה בחור כבן שש עשרה אביו נפטר. ביום הראשון של השבעה רבינו ואחיו אושפזו בביה"ח לאחר ששניהם נדבקו במגיפה. לאחר כשלושה שבועות התרפאו וחזרו לביתם. אחיו ר' דוד ברח מאימת הקומונסיטים והקים את חצרו בפלוישט. אולם הוא נרצח על קידוש ה' הי"ד. רבינו התמנה כאדמו"ר בשפיקוב במקום אביו. באותו הזמן הקומוניסטים עלו לשלטון ורדפו את היהדות. לפני נישואיו עבר לעיירה הסמוכה הינטשטט, שם זכה לקבל סמיכה. לאחר נישואיו הקדיש את רוב זמנו ללימוד תורה ולעבודת ה' כאשר חותנו דאג לכל צרכיו במשך שמונה שנים. בשנת ה'תר"צ (1930) עבר להתגורר בבוקרשט, שם התחיל לשמש כאדמו"ר לחסידים המעטים שהתגוררו שם. בשנת ה'ת"ש (1940) הנאצים ימ"ש החריבו קהילות שלמות. אלפי פליטים נהרו לבוקרשט. רבינו פתח את דלתות ביתו ברח' אולטי 38.

במשך חמש שנים עשה זאת למרות שדבר זה הוגדר כעבירה פלילית שעונשה מוות ללא משפט. ב-י"א תשרי ה'תש"ג (1942) לאחר פטירת האדמו"ר ר' מנחם מנדל בבוהוש רבינו התחיל לשמש כאדמו"ר גם בבוהוש. לאחר 13 שנים מנישואיו נולדה בתו. ב-י"ד אייר ה'תשי"א (1951) הצליח להימלט מרומניה לארץ ישראל והוא התיישב בת"א. עד מהרה הכתובת ברח' רוטשילד 112 הפכה למוכרת ורבים פקדו את ביתו. פתח בית-כנסת והקים בית-מדרש. בשנת ה'תשל"ב (1972) פתח כולל אברכים בתל אביב. בשנת ה'תשמ"ז (1987) עבר לבני ברק. פתח את ישיבת בוהוש. קיבל כל אדם בנימה אבהית ודאג לבקשתו. יסד ישיבה. מלמד בניסים. ב-י"ד אב ה'תשנ"ב (1992) בשעה חמש רבינו התעורר ושאל את המשמש: "כמה זמן נשאר עוד?". המשמש חשב שהרב שאל כמה זמן יש עד לתפילה וענה: "עוד שעתיים". רבינו השיב שיש לו רק שעה אחת. כעבור שעה רבינו ביקש לטעום משהו כדי לברך 'שהכל' ומיד נפטר. פטירתו היתה בארוזה שבשווייץ. חי כ-89 שנים. ציונו בבית-העלמין נחלת יצחק בגבעתיים בחלקת אדמו"רי רוז'ין.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' דוד. **סבא (מצד האם):** האדמו"ר ר' מרדכי טברסקי משפיקוב. **אביו:** האדמו"ר ר' שלום יוסף. **אמו:** מרת פייגא. **אשתו:** מרת יוכבד פייגא (בת דודו, ר' מנחם מנדל; נישאו בשנת ה'תרפ"ד). **בתו (היחידה):** מרת שיינדל שרה דבורה (נישאה לר' ישראל שלום יוסף פנחס פרידמן). **נכדיו:** האדמו"ר ר' יעקב מנדל פרידמן, מרת יהודית מלכה (נישאה לאדמו"ר ר' צבי רבינוביץ מביאלא רמת אהרן). **אחיו:** האדמו"ר ר' דוד. **מרבתינו:** הגאון הרב יהודה לייב צירלסון.

יהודי יוצא רומניה סיפר כי כשהיה בחור הוא גר בבוקרשט. היו יהודים שעבדו אצל המשטרה החשאית ברומניה. למרות זאת הם היו מגיעים אל רבינו. הם היו נכנסים עם קוויטל לברכה וישועה. מכיוון שהם לא רצו שיראו אותם, הם היו נכנסים לצדיק לאחר חצות לילה. אותו יהודי סיפר שהוא בעצמו נתפס לקומוניזם והתרחק מכל זיק של יהדות. הוא התחיל ללמוד באוניברסיטה. יחד איתו היו קבוצת יהודים שגם הם נתפסו לקומוניזם. באחד הימים הם היו צריכים לעבור מבחן קשה. הם חששו שלא יצליחו במבחן. הם ידעו כי הקומוניסטים מראים כלפי חוץ שהם שווים בין אלו שאינם יהודים אבל במציאות הם ניסו להכשיל את היהודים. כמה מהבחורים היהודים אמרו: "יש כאן רבי גדול. נלך אליו ונבקש ממנו ברכה להצלחה בבחינה".

חלק מהם הלכו לרבינו וביקשו את ברכתו. הצדיק אמר להם: "ברחוב הראשי בבוקרשט יושבים עניים. כמעט כולם גויים. תנו להם צדקה". בנוסף לכך הורה להם כי בשעת הבחינה יעמידו על השולחן מול העיניים מראה וכך יעשו את המבחן. למרות ההוראה המוזרה הם לא שאלו דבר. בשעת הבחינה, חבריהם שלא הלכו לרבינו ראו את המראה והתחילו לצחוק עליהם. המציאות היתה שכל אלו שלא הלכו לצדיק לבקש ברכה- לא עברו את הבחינה וכל אלו שביקשו את ברכת הרב וקיימו את דבריו, עברו את המבחן בהצלחה מרובה ועמדו בראש רשימת התלמידים המצטיינים באותו מקצוע.

יהודי אחד סיפר שפעם אחת הוא נכנס לרבינו. הוא מסר קוויטל והזכיר את בנו הקטן שמתקשה להוציא אפילו הברה אחת מפיו. הוא פנה לרופאים אבל אף אחד לא יודע מה הבעיה של הבן. רבינו אמר לו: "אל תדאג, כאשר הילד יתחיל ללמוד, הוא ידבר כפי שצריך". הקשיים של הבן המשיכו. כאשר הגיעה הזמן, הבן נכנס ללמוד בחיידר. באותו היום שהתחיל ללמוד, האיש לא זכר את דברי רבינו, אבל כאשר הילד חזר מהחיידר, הבן התחיל לדבר כאילו מעולם לא סבל מבעיה. רק אז הוא נזכר בדברי רבינו. כשהבן גדל הוא הפך להיות דרשן.

הצדיק הרב שמואל שמאי זצ"ל - נולד בשנת ה'תרע"ט (1918) בעיר יזד שבאיראן. אבי אבות המשפחה היה מתלמידי הגאון המקובל מולא אור שרגא שלמד תורה מפי אליהו הנביא והיה לו רוח-הקודש. פעם ביקש מרבו שיגלה לו לאיזה שבט מתייחסת משפחתו. הרב ענה שאינו יכול לגלות אבל גילה לו שהוא מתייחס לשמאי הזקן, מאז שם המשפחה הוא שמאי.

כבר בילדותו ניכרו בו כישרונותיו ללימוד התורה. בצעירותו לימד לימודי קודש בבית הספר היהודי היחיד שהיה באיראן כאשר בלילות העמיק בלימוד התורה הקדושה. בנוסף שימש גם שוחט ומוהל ועשה את כל מעשיו לשם שמיים ושלא על מנת לקבל פרס. לימים, עוד בחיי אביו, רבינו התחיל למסור שיעורים בבית המדרש שבו לימד אביו. רבינו מסר שיעורים ודרשות בתורת הפשט ואביו מסר שיעורים בתורת הסוד. צניעותו היתה מופלאה.

בשנת ה'תש"י (1950) עלה לארץ והתיישב בירושלים. למרות המצב הכלכלי הקשה סירב להנות מתורתו. הוא פתח חנות קטנה לממכר כלי בית בשכונת גאולה בירושלים, בחנותו היה לומד תורה. עם זאת, לא הפסיק לעסוק בצורכי ציבור בבית הכנסת של העדה היזדית בירושלים. היה דרשן, חזן, שוחט ומוהל. ביתו היה פתוח לכל דורש ושואל. אוהב שלום ורודף שלום. ענוותן מופלא. ברח מן הכבוד.

במשך עשרות שנים דרש רבינו את דרשותיו בבית הכנסת המפורסם 'תפארת ירושלים' לעדת היזדים בשכונת הבוכרים בירושלים. מידי שבת היה נעמד בהיכל הגדול של בית הכנסת במשך מספר שעות ומרתק את קהל שומעיו ומסביר להם במאור פנים ובמתקנות את מוסרי הפרשה.

קולו היה חזק, חודר ללבבות ובמנגינה נעימה. רבינו התבטל ביטול מוחלט לאביו. כשהציעו לו לשמש כרב קהילה בחו"ל התייעץ עם אביו שפסק לו שלא יעזוב את ארץ הקודש. נפטר ביום שישי, י"ד אב ה'תשנ"ד (1994). חי כ-76 שנים. ציונו בהר-המנוחות בירושלים סמוך לקבר אביו.

אביו: הצדיק הרב משה (מגדולי וחכמי יזד. מפורסם בצדקותו ובתפילותיו שהושיעו רבים).

אימו: מרת מרים. **אשתו:** מרת שולמית אייט (בת דודתו). **בנו:** ר' אבנר. **בתו:** מרת בתיה. **מרביתיו:** אביו, הצדיק הרב משה. **מספריו:** **דברי שמואל** **אבי ידע** **על כנפי נשרים**. רבינו זכה להסכמה מגדולי הדור, בראשם שר התורה מרן רבינו עובדיה יוסף, אשר שיבחו והיללו את המחבר ואת תורתו **יושמואל בקוראי שמו** - חוברת שיצאה לאחר פטירתו ובה ליקוט מעט חידושים מספריו וכן פיוטים שלו ודברים שכתבו עליו.

צניעותו של רבינו היתה לשם דבר, ענוה בלתי מצויה היתה טבועה בנפשו. כאשר הלך ברחובות קריה כל מי שהיה אותו היה בטוח שמדובר באדם פשוט מהשורה מאחר ורבינו לא היה חפץ להתהדר בבגדי רבנות אשר היה ראוי להם.

רבינו לא רצה לעשות את התורה קרדום לחפור בה. למרות המצב הכלכלי הקשה ששרר באותם הזמנים בירושלים סירב לקבל כסף עבור השיעורים והדרשות שהעביר. במהלך השנים רבינו עסק לפרנסתו. כמובן שתורתו היתה העיקר ומלאכתו עראי. רבינו פתח חנות קטנה לכלי בית בשכונת גאולה בירושלים שבה ישב ועסק בתורה ובה גם כתב גם חלק מחידושי תורתו.

רק כאשר נכנס קונה לחנות, רבינו פסק לרגע והניח את הספר, שאל את הקונה לרצונו ודאג לבקשתו. לאחר שהקונה קיבל את מבוקשו רבינו חזר ללימודו כאילו לא הופרע כלל. כשביקשו ממנו לבוא ולדרוש או לחזק ולהשפיע על מי מבני עדתו, מיד סגר את החנות אפילו אם היה מדובר באמצע היום ולא חזר לחנות עד שסיים את עניינו וכמובן שלא לקח על כך כסף.

על אף גדולתו היה מעודד אחרים לומר דברי תורה ומקשיב להם כאילו הוא היה תלמידם. בפרט היה מעודד את הצעירים לומר דברי תורה. פעם אחת רבינו הפציר בילד ממשפחתו לומר דבר תורה. הילד היסס מכיוון שלא היה לו מה לומר מענייני דיומא או מענייני הפרשה אלא רק מפרשה אחרת שלמד באותו זמן בכיתה. רבינו אמר לו בחיוך גדול שבוודאי הוא יכול לומר מה שירצה. רבינו הקשיב, חיך חיוך והעניק תחושת ביטחון ועודד את הילד להמשיך ולדבר.

רבינו ברח מן הכבוד כמטחווי קשת. הסתיר את ידיעותיו בציבור ולא החזיק טובה לעצמו. כל מי שראה אותו חשב שמדובר באדם פשוט. שנים רבות רבינו לא חפץ להתהדר בבגדי רבנות אשר היה ראוי להם. פעם ילד אחד מבני המשפחה ביקש מרבינו שיברך אותו. רבינו הניח את שתי ידיו על ראש הילד וברך אותו בברכה חמה ומלאת אהבה. לאחר שסיים את הברכה, רבינו פנה ליד וביקש: "עכשיו הגיע תורך, אתה יכול לברך אותי?". הילד הניח את שתי ידיו הקטנות על ראש רבינו וברכו בתמימות וברגש.

כשאושפזה אימו בבית החולים למשך זמן רב, רבינו עזב את כל עיסוקיו ועמד לצידה, אפילו שהדבר היה כרוך בויתורים רבים על לימודיו ועבודתו. במסירות שאין לה גבול, הוא דאג לכל צרכיה והקדיש את כל זמנו להיות לצידה. רבינו לא הסתפק רק בנוכחותו ליד מיטת אמו. הוא פנה להנהלת בית החולים והציע את עצמו לעבודה בבית החולים כדי שיוכל להיות לה לעזר בכל עת שתצטרך.



המקובל רבי עמרם בן דיוואן זצ"ל - נולד בירושלים בשנת ה'ת"ק (1740). שם המשפחה נקבע לאחר שאבות אבותיו נולדו בכפר בשם 'דיוואן' וכל יוצר כפר זה כונן 'בן דיוואן', דהיינו בן הכפר דיוואן. גאון בנסתר ובנגלה. מלומד בניסים. בתחילה למד בישיבת 'נווה שלום'. את חכמת הנסתר למד בישיבת המקובלים עד שנמנה לאחד מגדולי חכמי ישיבת 'נווה שלום'. לאחר מכן עבר לגור בחברון. בשנת ה'תקכ"ג (1763) נשלח כשד"ר (שליח דרבנן) למדינות צפון-אפריקה. בכתב-המינוי שלו הכתירוהו גדולי חברון בתארים: "החכם השלם, סיני ועוקר-הרים". רבינו התיישב באסז'ן מיד עם הגיעו למערב הפנימי ופתח בה ישיבה, בתוך תקופה קצרה תלמידים רבים התקבצו ובאו ללמוד תורה מפיו. התפרסם כפועל ישועות ורבים פנו אליו ונושעו. לאחר שסבב בקהילות ישראל ברחבי מרוקו ואסף את התרומות למען כוללות חברון, שב לארץ ישראל.



כעבור שלוש שנים יצא למרוקו בשליחות שנייה מטעם כוללי חברון (וזאת גם בשל העובדה כי המושל הטורקי פקד לאוסרו על שנכנס למערת המכפלה). בשליחות זו שהה למעלה משמונה שנים, רובן במקנס. ב-ד' בתמוז ה'תקמ"ב (1782) יצא עם בנו מפאס לעבר נמל טנג'יר בבקשו לחזור לארץ ישראל אולם רבינו נפטר בדרך. בחייו ואף במותו נעשו ניסים רבים סביב קברו. כדוגמת העובדה הבאה: עד היום אין מצבה אלא ערימת אבנים ועץ זית פראי הגדל במקום. ניסיונות רבים נעשו להקים מצבה על קברו, אולם, בכל פעם, כשהיו מקימים אותה - למחרת היו מוצאים גל של אבנים. כאשר חלה בנו רבי חיים והגיע עד שערי מוות, התפלל רבי עמרם עבור בנו וביקש מבורא עולם, שייקחהו כפרה נפש תחת נפש, במקום בנו. ואכן בנו חיים קם מחוליו, אך לא עברו הימים ורבי עמרם נפטר במגפה בכפר אשג'ן (פרבר העיר ואזאן שבמרוקו) בערב שבת קודש, ט"ו באב ה'תקמ"ב (1782). חי כ-42 שנים. רבים עד היום רואים ישועות מעבר לגדר הטבע.



סבא (מצד האב): ר' עמרם. **אביו:** הגאון ר' אפרים. **בניו:** הגאונים ר' חיים, ר' יהודה. **מרבותיו:** הצדיק ר' יהודה בן עמרם דיוואן. **חברותא:** הגאון ר' יום טוב אלגאזי. **מספריו:** חיבר ספרים רבים, אך כתבי היד שחיבר בשנות מגוריו במקנס אבדו לאחר פטירת בנו ר' חיים ביישוב וירגאן שבדרום מרוקו.

לאחר פטירתו הפך קברו מוקד משיכה להמונים. סיפורים על ניסים וישועות אירעו על קברו. פעמיים בשנה משך אליו המון רב במיוחד - ביום פטירתו ובל"ג בעומר. ביום זה נהגו אלפים מכל מרוקו וכפריה לנהור למקום הקבר, להבעיר מדורה ענקית, ללמוד קבלה, לשיר ולשמוח. חלפו שנים. באחד הימים מונה לוואזאן מושל שונא יהודים. במיוחד הכעיסה אותו נהירת היהודים לקבר רבינו. סיפורי הניסים שהתהלכו סביב הצדיק וקברו הוציאוהו מכליו ממש. שנה אחת החליט המושל לשים קץ לדבר. בהתקרב ל"ג בעומר הציב חיילים חמושים סביב הכפר אשג'ן, והפיץ הודעה כי כל יהודי אשר יעז להתקרב למקום בל"ג בעומר - מתחייב בנפשו.



יהודי האזור, ששמעו על הגזרה החדשה, הצטערו מאוד, אך נאלצו לציית לה, מתוך פחד. לעומת זאת, תושבי הערים והכפרים המרוחקים, לא ידעו על האיסור ויצאו לדרךם. רק בהגיעם לוואזאן נודע, כי לא יוכלו לפקוד את קבר הצדיק. הגיע ליל ל"ג בעומר. בכל הדרכים המובילות לקבר עמדו חיילי המושל. הערב ירד. **לפתע הואר הכפר באור חזק. לחיילים התגלה מחזה שלא-ייאמן: מדורה ענקית בערה בצמוד לקברו של רבי עמרם. קולות רמים של שירה ושמחה עלו סביבה, משל היה המקום מלא וגדוש חוגגים.**

כמה מהחיילים ניגשו לקבר. **בהגיעם למקום, התפלאו גלגות כי במקום שוררת עלטה ושקט מוחלט.** חזרו לעמדותיהם, והנה המחזה חזר וקולות ה'חוגגים' נשמעו למרחקים. חבריהם של החיילים, שיצאו למקום התקשו להאמין להם, עד שהלכו בעצמם למקום הקבר. גם הם מצאו במקום רק חושך ודממה. התקבצו החיילים סביב בית המושל, ובהתרגשות סיפרו על הפלא, המתרחש בחלקת הצדיק היהודי. המושל הלך בעצמו וראה כי מרחוק יש מדורה גדולה וקולות חוגגים נשמעים, אך כשמתקרבים למקום - המחזה נעלם. **החליט כי אם יימשך הדבר - יוכלו היהודים לספר על עוד נס שאירע על קברו של רבי עמרם... במצב כזה, אמר בליבו, כבר עדיף להתיר להם לעלות אל קברו.** עד מהרה נפוצה הבשורה המשמחת כי בוטל האיסור להתקרב סביב קבר הצדיק. בתוך שעה קלה החלה נהירה המונית למקום. אלפי יהודים, תושבי הסביבה, והמוני העולים, שהגיעו ממרחקים וטרם הספיקו לשוב על עקבותיהם, מיהרו אל המקום. באותה שנה הייתה שמחת ל"ג בעומר באשג'ן גדולה מתמיד.

במקום קבורתו, אין מצבה אלא ערימת אבנים ועץ זית פראי הגדל במקום. המוסלמים נהגו לעלות לקברו ולהשתתף בהוצאות ההילולות שנערכו לכבודו, ונקרא בפייהם בן עמרם. פעם אחת בא שריף שונא ישראל, כדי לכרות את העץ שליד קבר הצדיק. הוא הגיע מלווה בעשרים מאנשיו ובידיהם מסורים. בהגיעם למקום נשלחו האנשים כדי להחל בניסור העץ. וראה את פלא הנס אשר אירע במקום: **כל אנשי השריף נפגעו, מי בגוף ומי בנשמה, חלקם איבדו את ידיהם וחלקם איבדו את רגליהם וחלקם מתו במקום, ומכל אנשי השריף לא נשאר אחד בריא ושלם.** השריף ברח כל עוד נפשו בו מרוב פחד ואימה, ממה שראו עיניו, ומפחדו שמא גם הוא יינגף, כפי שניגפו אנשיו.

השריף המבוהל הגיע לעיירה והשמיץ את היהודים, שעשו נסים כדי לפגוע בו ובאנשיו. במקום נכח שריף שאהד יהודים והוא אמר לשריף הרגזן: "זה אדונם של היהודים, הלכת לפגוע בו והוא עתה מתנקם בך, ולא זו בלבד, **אלא דע לך, כי יש לך לחיות שנה אחת בלבד כי כל מי שפוגע בישראל ה' מתנקם בו.**" השריף בתגובה הודיע בימים הנוראים, כי מי שיתקע בשופר יאסר. יהודי העיר מפחד אימת השריף, נמנעו מלתקוע בשופר. **אך קול שופר בקע מביה"כ של רבינו.** למקום הגיעו השוטרים ועצרו יהודי שלא היה בביה"כ והודיעו לשריף כי יהודי בשם יוסף תקע בשופר. ציווה השריף להכניסו לכלא מיד ניגשו היהודים למושל ואמרו לו: "האם מושלים כאן באי-צדק ובעוול?", שאל אותם המושל: "והרי תקעתם בשופר?". ענו לו: "לא תקענו, השוטרים משקרים". מיד שלח המושל שוטרים וביקש, שישחררו את היהודי העצור, והוסיף: "ה' עושה צדק, כי הלילה השריף שגזר את הגזירה הלך לישון בארמונו ולא קם", הלכו לראות, ומצאו אותו מת בביתו.

האדמו"ר הרב אשר (השני) פרלוב מסטולין זצ"ל הידוע בכינויו 'האדמו"ר הצעיר' נולד ב-ב' תמוז ה'תקפ"ז (1827). עוד מילדותו ניכר בשקדנותו ובגדלותו וגדל על ברכי אביו. בעל רוח-הקודש. הרב הקדוש ר' ישראל מרוז'ין העיד עליו, כי אליהו הנביא הולך עימו. סיגף עצמו בתעניות ומיעט בשינה. דרכו הייתה להישען על שולחן גבוה כעין עמוד כל הלילה, ולא הניח עצמו על מיטתו, וכך למד והיה משיח עם האברכים אנ"ש שדבקו בו, ולפנות בוקר היה נרדם על עומדו, ושניים מהאברכים נטלו אותו בזרועותיו והשכיבו אותו במיטתו, ורגליו מוטות על הארץ, וכך היה מנמנם כשעתיים.

מילא את מקום אביו באדמורו"ת בקארלין לאחר פטירתו בשנת ה'תרל"ב (1872). סיפר הגה"צ ר' חיים מנדל זצ"ל, כי אחר הסתלקות אביו, אמר רבינו בזה הלשון: **"מימי לא הוצאתי דבר שקר מפי, ובפרט בשנה אחר פטירת אבי בוודאי לא אשקר, תאמינו לי, כשאברך בא אלי ונותן לי את ידו, יודע אני בו, מה עשה מיום הוולדו ועד עתה"**. רבינו שימש באדמורו"ת שנה וארבעה חודשים בלבד. ביום הכיפורים האחרון אמר בניגון התפילה, כי במותו יהיה כפרה על העיר ואכן נפטר במגפה בדרוהוביץ' ב-ט"ו באב ה'תרל"ג (1873). חי כ-46 שנים.



סבא (מצד אביו): האדמו"ר ר' אשר. **אביו:** האדמו"ר ר' אהרן השני (בעל 'בית אהרן'). **אימו:** מרת חווה. **נשותיו:** מרת חיה (בת מנחם נחום טברסקי ממקורב - זיווג ראשון), מרת שיינא צביה (בת מנחם נחום טברסקי ממקורב - אחות מרת חיה בזיווג שני), מרת שרה דבורה (בת ר' אלימלך שפירא זי"ע מגרודז'יסק - זיווג שלישי). **מרבותיו:** אביו, ר' אהרן. **בנו:** האדמו"ר ר' ישראל (המכונה הינוקא - כיוון שהיה כבן ארבע וחצי שנים בלבד בעת שאביו נפטר). **מלקוטי תורתו:** ניתן למצוא בספר 'בית אהרן' של אביו, מהנהגותיו מופיעים בספר הנהגות צדיקי קרלין, ובסידור 'בית אהרן וישראל'.

היה זה בתקופת הקנטוניסטים. ילדים יהודיים רבים נחטפו בהוראת הצאר הרוסי שביקש לקעקע את היהדות. ילדים אלו גויסו לפחות למשך 25 שנים ללא אפשרות לבקר בביתם. אחד הילדים, שנחטף, היה בגיל רך במיוחד. החוטפים לא ריחמו עליו ועל בני משפחתו. הוא נמסר ל'חינוך מחודש', כדי להיות חייל נאמן של הוד מעלתו הצאר.

עם הזמן שכח הילד את עמו ואת אלוקיו וגם את בית אביו, ובבוא היום הפך לחייל מצטיין בצבא רוסיה שהכל התפעלו מכישוריו, ועד מהרה טיפס דרגה אחר דרגה עד לצמרת הצבא הרוסי, ועל אף גילו הצעיר הוכתר בדרגת 'גנרל', עד שהיה לשם דבר ברחבי הצבא. יום אחד נתן בו עיניו מפקד הצבא, שנמנה על הרואים את פני הצאר והציע לו להפוך לחתנו. מה שכמובן מבטיח לו "חיים מאושרים", הרבה מאוד כסף, יוקרה, כוח וקשרים אולימפיביים בצמרת הרוסית.

הקצין הצעיר לא ראה סיבה, שלא לקבל את ההצעה, ועד מהרה התפרסם דבר ה'שידוך' המזהיר. דבר יהדותו נשכח זה מזמן. יום החתונה מתקרב והולך, ולמפקדי הצבא הבכירים נמסר על האירוע הראשון, שפותח את שרשרת אירועי החתונה המדוברת. זה היה סוג של 'פורשפיל', שנחגג מספר לילות לפני החתונה, שבו עורך מפקד הצבא קבלת פנים לחבריו, אנשי סגל הפיקוד הבכיר, כולם גנרלים עטורי דרגות, מדליות ואותות הצטיינות, ובמהלכו יציג מפקד צבא רוסיה את חתנו החדש.

הדמות המרכזית באירוע אמורה להיות כמובן החתן המיועד. בעוד הוא לובש את בגדי הגנרל שלו, מופיעה מולו דמות של יהודי עטור זקן. פניו של האיש האירו, והוא נופף באצבעו לעבר החתן-גנרל לאות אזהרה, ואמר: **"דע לך, שאתה יהודי, אסור לך להתחתן עם בת מפקד הצבא, ואני גם לא אתן לך ללכת"**.

הדמות נעלמה, כשהיא מותירה אחריה את הקצין המום ומבולבל. מרוב פחד שלח את משרתו להודיע לחותנו המיועד, כי נתקף בכאבי בטן עזים ולמגינת ליבו לא יוכל להשתתף באירוע הצגתו בפני סגל הפיקוד. בלית ברירה בוטל האירוע, והאורחים התפזרו, כאשר הם מקבלים הזמנה לבוא למחרת.

הקצין שוב החל בהכנות לקראת האירוע, והנה שוב, היהודי בעל הפנים המאירות התייצב בפניו, ושוב מזהירו: **"אתה לא הולך, לא אתן לך, אתה יהודי"**. כשהוא אחוז אימה שאל את האיש, שניצב מולו, מה הוא מציע לו לעשות. הרי הכל ממתנים לו, והוא לא יוכל לדחות שוב את האירוע. אמרה לו הדמות כי **עליו להימלט במהרה מהמקום, ולנסוע לקרלין, שם יפנה לרבי שגר במקום, וזה יורה לו מה לעשות וכיצד לפעול**.

הגנרל שלאחר המפגש השני הבין, כי לא נותרה לו ברירה, אלא לבצע את ההוראות שקיבל, יצא מהבית, ועלה על סוסו ובאישון לילה נמלט מהעיר. שליחיו של מפקד הצבא שבאו לברר, מה קרה לחתן המתמהמה, מצאו את החדר ריק. הגנרל הצעיר דהר אלפי קילומטרים במרחבי רוסיה, עד שלאחר ימים ארוכים הגיע לקרלין. שם שאל על הראבין.

משב"ק הרבי ה'בית אהרן' מקרלין, דיווחו לו על אורח מוזר שהגיע, אדם לבוש מדי גנרל רוסי שמתעקש להיכנס, ולהפתעתם הרבי הורה להכניס את האיש, ומיד - אל בנו, שהיה ידוע כקדוש ופרוש שנתן תדיר בעולמות עליונים (רבינו). כאשר נכנס הגנרל לחדר כמעט פרוה נשמתו. **היה זה האיש אשר הופיע בחזיונו**.

לתדהמתו, האיש שמולו חזר שוב על דבריו: **"דע לך, כי יהודי אתה. נחטפת על ידי קלגסים ועליך לשוב לכור מחצבתך"**. עוד גילה לו, כי שמו **עזריאל**, ובשם זה יכונה מעתה. הגנרל נשאר בחצר הקודש בקרלין, שם התפרסם כחסיד מובהק שהקים משפחה חסידית, ואת סיפורו שמעולם לא הסתיר, הכירו כל באי חצר הקודש, ובהם יהודים מארץ ישראל שהגיעו לקרלין. (מעובד מ'לב ישראל')

מסופר שבעת שהותו של הרה"ק מרוז'ין זי"ע בקארלין, בעת נישואי בנו הרה"ק מסאדיגורא, עם בת הרה"ק בעל בית אהרן זי"ע הרבנית מרת מרים ע"ה, ישב הרבי מרוז'ין בחדר אחד, ורבינו עבר ליד החלון, ועדיין צעיר היה כבן שבע שנים, נענה הרבי מרוז'ין ואמר לאנשיו: **"אתם חייבים לראות אותו, אליהו הנביא הולך איתו צעד אחר צעד"**.

האדמו"ר הרב צבי הירש הלברשטאם זצ"ל- נולד בשנת ה'תר"י (1850) ברודניק כבן שני לאביו. נקרא ע"ש ה'חכם צבי'. בהיותו כבן שש שנים עבר אל בעל 'יטב לב' (סבא מצד האם) לדראהביטש ואביו העתיק את מקומו לצאנז כדי להיות סמוך לאביו ורבינו במשך 4 שנים למד מסבו (ר' יקותיאל יהודה). בשנת ה'תר"ך (1860) בהיותו כבן עשר אביו התעטר בכתר הרבנות בעיר רודניק ורבינו נשלח ללמוד בעיר אוליינוב בגלילות רודניק אצל ת"ח מופלגים. בהיותו כבן 14 נישא לראשונה וישב כשלוש שנים על שולחן חותנו בבארנוב. לאחר מכן עבר לצאנז ורבינו עלה ונתעלה ולמד מסבו השני (ר' חיים).

עשרה ילדים נולדו לרבינו בזה אחר זה וכולם חיו רק תקופה קצרה ונסתלקו על פניו עד שנולד בנו נפתלי. בשנת ה'תרל"ה (1874) כשנה לפני פטירת סבו ר' חיים מצאנז נסע בהוראתו לסבו השני ר' יקותיאל יהודה מסיגט. שם השתלם בש"ס ופוסקים עד שעטרוהו בכתר ההוראה. בהיותו כבן 28 שנה התמנה כרבה של קרטשנוף, שם כיהן למעלה מעשור שנים. בשנת ה'תרמ"ז (1886) התמנה אביו לרב בגורליץ ורבינו משנת ה'תרס"ו (1905) לאחר פטירת אביו מילא את מקומו באדמורו"ת ברודניק. בין השנים תרע"ד-תרע"ח (1914-1918) כשרעדו עולם ומלואו בפרוץ מלחמת העולם הראשונה עבר לרודניק. בשנת ה'תרע"ה (1915) עבר לקליינוארדיין. **בעל רוח-הקודש. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-ט"ו באב ה'תרע"ח (1918). חי כ-68 שנים. ציונו בגארליץ.

סבא (מצד האב): האדמו"ר ר' חיים (אב"ד צאנז בעל ה'דברי חיים'). **סבא (מצד האם):** האדמו"ר ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים (בעל 'יטב לב' מסיגט). **אביו:** האדמו"ר ר' ברוך מגארליץ. **אמו:** מרת פסיל. **נשותיו:** מרת הדס (בת ר' ישראל הורוביץ מבארנוב -זיווג ראשון. נישא בהיותו כבן 14), חיה מינדל (בת ר' מאיר משולם שפירא מלנצהוט - זיווג שני). **מרבתי:** סבא, ר' חיים והסבא ר' יקותיאל יהודה. **ילדיו (מזוג ראשון):** ר' נפתלי (רבה של רודניק, חתן ר' ישעיה צבי הלר, רב בפרמפלה). **חתניו (מזיווג ראשון):** ר' אברהם דוד הורביץ (רבה של שטרסבורג וחבר ה'ד"צ של העדה החרדית). **ילדיו (מזיווג שני):** מרת פסיל (נישאה לר' משה הלברשטאם בזיווג ראשון), ר' שלום שפירא מפשיטיק (חתן ר' דוד הלברשטאם מקשאנוב), ר' אברהם הי"ד (אב"ד רודניק - נרצח בשואה), ר' צבי הירש (האדמו"ר מרודניק בלוס אנג'לס), ר' יקותיאל יהודה (האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג). **מספריו: צבי תפארה**- שו"ת, מנהגים, נוסחאות בתפילה ודברי תורתו.

חורף ה'תרע"ח (1917). מחיר הדמים הנורא של מלחמת העולם הראשונה לא פסח על היהודים. רבים מהם אולצו להשתתף במלחמה. לא אחת יהודים מצאו את עצמם בחזית, נלחמים באחיהם ממדינה אחרת. מצבן של הקהילות היהודיות אחרי המלחמה היה בכי רע. רבים איבדו קרובי משפחה, ואחרים נאלצו לגלות למקומות זרים כשהם חסרי כול. העוני והרעב היו נחלת הכול.

רבינו החליט לצאת למסע חיזוק ועידוד. על אף מצבו הבריאותי הרעוע לא נמנע מלצאת לדרך בימי החורף הקשים. עוד כוונה, נסתרת, עמדה מאחורי המסע. רבינו ביקש לערוך ביקור פרידה אצל חסידיו בטרם יסתלק מהעולם. בכמה עיירות אף ציין זאת במפורש. רוב תושבי יריצ'וב היהודים היו חסידים. ארשת פניהם הייתה קודרת. איש-איש וסאת צרותיו. רבים צבאו על הבית שבו התארח, עם פתקאות שנכתבו בדם ליבם, וביקשו ישועה בעבורם ובעבור יקיריהם. הרבי נאנח עמם בכאבם, האזין למצוקותיהם, ניחםם וברכם.

בין הבאים היה יהודי ושמו ר' משה-ליבר אופר, שנמנה עם חסידי טריסק. כאשר הגיש את בקשת הברכה פרץ בבכי מר. "רבי, הושיעני!", קרא בזעקה. "הירגע נא!", השיב הרבי. הלה הסדיר את נשימותיו והחל לספר. הוא התגורר בקראסנובורד, שהייתה בקו החזית. הרוסים תקפו את העיר באש ארטילרית, גרמו לשרפת בתי העיירה וכבשו אותה במתקפת בזק. אנדרלמוסיה השתרה.

"מאז אבדו עקבותיהם של רעייתי ושלשתי בניי". הוא עצמו נמלט מפני הצבא הרוסי, שכן גליציה השתייכה לקיסרות האוסטרו-הונגרית ואל אזרחיה התייחסו כאל אזרחי אויב. בחלוף הזמן שב הצבא האוסטרי וכבש את העיר. הוא חזר לעיר עם עוד פליטים יהודים, ומיד פתח בחיפושים אחר משפחתו. "כבר שנה שלימה אני מחפש אחריהם!", בכה, "והעליתי חרס בידי! פניתי לארגוני סיוע בין-לאומיים, ניסיתי את כל הכיוונים האפשריים – ואין בדל של מידע על אודותיהם. אנא רבי, אמור לי, האם אזכה לראות אי-פעם את בני ביתי?". דממה מתוחה שררה בחדר. הצדיק השעין את ראשו על ידיו, אחוז שרעפים ושקוע במחשבותיו. עשר דקות תמימות חלפו. בעיניו של ר' משה-ליבר נדמו הדקות לנצח. לפתע התנער הצדיק, הרים את ראשו והביט בעיניים יוקדות בר' משה-ליבר. "איש צעיר!", קרא בקול, "אין לך סיבה לדאגה! ראיתי את בני משפחתך, את אשתך ואת ארבעת ילדיך – בינתיים נולדה לך בת – והם בריאים ושלמים!".

עיניו נפערו לרווחה, והוא התקשה לעכל את משמעות הדברים. האומנם שמעו אוזניו נכונה?! לדברים מפורשים מאלה לא ייחל בחלומותיו הוורודים ביותר. הוא פנה לצדיק בדמעות תקווה: "רבי, אנא אמור לי מתי אזכה לראות אותם!". **"בעוד שלושה ימים!"**, נקב הרבי במועד מפורש. "אשתך וילדיך יבואו לעיר הזאת, ותתאחדו מתוך שמחה, בריאים ושלמים!". שלוש יממות של המתנה נרגשת חלפו על מידעו. לא היה לו צל של ספק כי הבטחת הרבי תתממש. ואכן, דבר מדבריו לא נפל ארצה: **בדיוק כעבור שלושה ימים, באו לעיר אשתו וארבעת ילדיה – ובהם תינוקת שנולדה במרוצת הזמן ושאותה לא הכיר כלל.**

בחלוף ההתרגשות הראשונית סיפרו על המאורעות שעברו עליהם בתקופת הנתיק. האישה סיפרה כי הם נפלו בשבי הרוסים כשכבשו את העיר, וכשהחריפה המלחמה אסרו עליהם הרוסים לשוב לשטח אוסטריה. "הק לפני שלושה ימים", הוסיפה בהתרגשות, "קיבלנו אישור לחצות את הגבול לאזור שנכבש בידי הצבא האוסטרי, ויכולנו להגיע לכאן!". "לפני שלושה ימים!", חזר אחריה בעלה, נרעש ומשתאה, "הלוא זה היה בדיוק בשעה שבה הייתי בחדרו של הצדיק! עיני הצופיות למרחקים חזו הכול בבהירות!". (מעובד מתוך צבי תפארה)



הגאון הרב חנוך דב העניך הניך פדווא זצ"ל - נולד ב-כ' מנחם אב ה'תרס"ח (1908) בבוסק שבגליציה (כיום אוקראינה). נקרא על שם סביו, האדמו"ר רבי חנוך דב העניך מאיר מאלסק. כשהיה בן חמש פרצה מלחמת העולם הראשונה ומשפחתו היגרה לווינה, שם התחנך בת"ת בחצר הקודש של הרה"ק מהר"י מהוסיאטין זצוק"ל. כבר אז בלט על חבריו בני גילו בהתמדתו. עד מהרה נכנס ללמוד בישיבת 'הר המוריה'. בהמשך למד אצל הרב חיים פינטר מבוקאווסק. באותם הזמנים רבנים בעלי שם עברו לוינה ורבינו זכה לראות אותם וגם ללמוד מהם. למד בישיבות צעהלים ומטרסדורף. לאחר מכן למד בשטיבל של חסידי בעלזא בקרקוב. נסמך להוראה מהרב שמואל פירר אב בית דין קרוסנו. שימש כרב בית המדרש 'שומרי הדת' בווינה. לאחר נישואיו המשיך לשקוד על דלתי תורה וכבר אז כיהן כרב ומו"צ בעיר וינה.



בזמן שהגרמנים סיפחו את אוסטריה הם אסרו את רבינו והוא ישב בבית הסוהר כשנה עד ששוחרר בהשתדלות העסקנים בתנאי שיברח מיד מהמדינה. כך רבינו עם משפחתו הגיעו לארץ ישראל והתיישבו בירושלים כשהם חסרי כל. התמנה למו"ץ בעדה החרדית ולרב בשכונות בתי ראנד, בתי ברוידא ושכונת 'כנסת ישראל'. היה חסיד בעלזא. האדמו"ר רבי אהרן רוקח מבעלזא כיבד את רבינו ושלח אליו שאלות בהלכה. כשיסד הרב מטשעבין את ישיבת 'כוכב מיעקב' בירושלים, הוא קרא לרבינו לכהן כראש ישיבה. בצוק העתים במלחמת העולם השנייה החליף את שם משפחתו למשפחת אמו. בשנת ה'תשט"ו (1955) מונה לאב בית דין התאחדות קהילות החרדים בלונדון, תפקיד אותו מילא עד יומו האחרון. שמו התפרסם בידיעותיו וגדלותו. מכל קצות הארץ שלחו אליו את ספיקותיהם בהלכה. היה נח לכל. ביתו היה פתוח לרווחה. ענותן מופלא. נפטר ב-ט"ו אב ה'תשס"ס (2000) בלונדון. חי כ-92 שנים. ארונו הועלה לירושלים והוא נקבר בהר-המנוחות בירושלים.



אביו: ר' אליעזר זאב טויבר (חסיד בעלזא ואלסק). **אימו:** מרת טויבא (בת ר' שמואל יוסף פדווא). **נשותיו:** מרת חנה גיטל (זיווג ראשון- בת ר' נפתלי גוטסמן, הגבאי של האדמו"ר רבי ישכר דב רוקח מבעלזא), מרת יהודית (זיווג שני- נכדת הרב הגאון יוסף חיים זוננפלד).

מילדיו: מרת בריינא מאשא (נישאה לר' שלום פרידמן, דיין בהתאחדות קהילות החרדים בלונדון), ר' יהושע העשיל (דיין ומו"ץ במנצ'סטר). **מרבתי:** הגאונים רבי נפתלי צבי שמרלר, הרב אברהם מנחם הלוי שטיינברג, הרב מאיר אריע, הרב חיים פינטר מבוקאווסק, הרב שמואל פירר, הרב יוסף צבי דושינסקי, הרב דב בעריש וידנפלד (רבינו היה תלמידו המובהק), הרב שמשון אהרן פולונסקי. **מתלמידיו:** הגאון הרב אברהם יונה שוורץ מווינה. **מספריו:** ישו"ת חשב האפוד- שלושה חלקים.

הסופר ר' טוביה פריינד סיפר מעשה ששמע מפיו של גאב"ד לונדון, הגאון רבי אפרים פדווא שליט"א ונאמן ביתו הרה"ח רבי אהרן ראנד שליט"א, אשר זכה לשמש בקודש גם אצל אביו הגאב"ד הגאון רבי חנוך העניך פדווא זצוק"ל: היה יהודי שהיה ממקורביו של הגאב"ד רבי חנוך העניך זצ"ל שהתגורר בדירה נאה ומכובדת. בסמוך לדירתו התגוררה אלמנה שבורת לב וקשת רוח, שכמעט ולא היו לה קרובים וכך ישיבה בביתה לבדה גלמודה ושבורה.

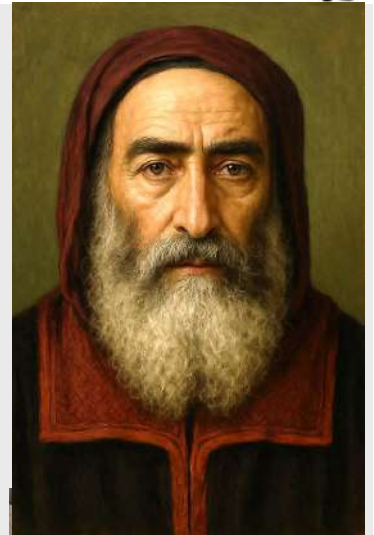
רעייתו של היהודי הרבתה להתעניין בשלומה של האלמנה. היא חיזקה את רוחה ואימצה את נפשה. בעת שבעלה הלך לכולל בשעות אחר הצהריים היא הקפידה לבקר אותה כל יום. בנוסף ביקרה אותה בלילי שבת ועוד. דא עקא, אותו יהודי ונוות ביתו לא זכו לזרע של קיימא. כבר עברו חמש שנים מחתונתם ואף שדרשו ברופאים הללו לא מצאו סיבה רפואית לכך.

באחת הפעמים שאשתו ביקרה בביתה של השכנה האלמנה, האלמנה סיפרה לה כמשיחה לפי תומה שהיא מאוד שמחה שהיא באה לבקר אותה, והדבר הרי מתאפשר בגלל שאין לה ילדים ולכן יש לה זמן רב פנוי. "אני מתפללת שלוש פעמים ביום שמצב זה ימשך עוד ועוד", האלמנה אמרה. האשה שמעה את הדברים והוכתה בתדהמה נוראה, היא באה הביתה בוכיה ולבעלה סיפרה את אשר שמעו אוזניה. "מי יודע, אולי זאת הסיבה שעדיין לא נושענו? אולי התפילות האלו של האלמנה הן המונעות מאתנו פרי בטן?".

הבעל תהה כששמע שאשתו רוצה לעבור דירה מסיבה זאת. אשתו לא ויתרה ולבסוף הוא הלך לרבינו כדי לשאול אותו מה לעשות. כשרבינו שמע את השאלה הוא השיב בנחרצות: "הקב"ה שומע תפילות אלמות, בוודאי שאתה חייב לעבור משם דירה ויפה שעה אחת קודם". כשראה שהאברך מהסס ומנסה למצוא צידוקים לכך שהוא לא צריך למכור את הדירה הגאב"ד לונדון ציווה עליו בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים: "גש מיד למתווך ותחזור אלי עוד היום עם בשורה שמצאת דירה אחרת. היום! אל תדחה את זה אפילו ביום אחד!". שעות אחדות לאחר מכן האברך הגיע והודיע לרבו שעשה כאשר ציווה אותו. הרב בירכו בחום ואהבה: "יהי רצון שתפקד בישועה בקרוב, ותזכה לראות בנים ובני בנים, משנה מקום משנה מזל". כעבור שנה מעת שעברו לדירה חדשה נושעו בזרע של קיימא.

מספר הרב פריינד: "כששמעתי את הסיפור מפיו של גאב"ד לונדון שליט"א, אמרתי לו שזה הרי ממש 'מופת' של אביו זצ"ל". הרב השיב לי: "המתן קמעא ואספר לך מה הוא המופת האמיתי בסיפור הזה... ההמשך של הסיפור הוא שמאז אותו יום אבי מורי לקח את אותה אלמנה תחת חסותו במקום המשפחה שעברה דירה. הוא היה שולח את נוות ביתו, הלא היא אמי מורתי, שתפקוד את האלמנה בתמידות ותדאג לכל מחסורה כדי שחלילה לא יהיה קטרוג".

מעובד מתוך 'לקראת שבת'. קרדיט תמונה: EliyahuS, רישיון CC BY-SA 4.0, Wikimedia Commons



החסיד הקדוש רבי יהודה פינטו זצ"ל הידוע גם כרבי הדאן- נולד במרוקו. איש קדוש, תמים, חזרן במצוות ובצדקות, מלומד בנסים, החסיד העניו השלם. בעל חסידים מופלאים ומופלגים. מידי עוברו ברחובות העיר מוגאדור אצים רצים אנשי העיר לנשק את ידיו יהודים וישמעאלים כאחד, ובאותה נשימה מבקשים מרבנו לברכם לרפואה, הצלחה ופרנסה, וכן נותנים כמתנת ידם ע"מ שיחלק לנזקקים.

מימיו לא עלה על משכבו, כשהפרוטה מצויה ברשותו, וכל מטבע שהיה בביתו, חילק לצדקה ולעניים הרבים. התייחס לבני העניים כאל בניו שלו, ובמקום שבו ידע כי ההורים דלי האמצעים לא יכולים להרשות לעצמם לקנות לבניהם בגדים חדשים, קנה להם את הבגדים לקראת החגים כדי לשמח את לבם. ובהגיע ילדי העניים לגיל בר-מצווה, היה קונה להם טלית ותפילין, מלבישם בבגדים חדשים ושמח איתם בשמחתם כאילו היו בניו, ובהגיעם לחופה, היה עושה להם חופה ושמח בהם.

ענוותן מופלא. גאון בנגלה ובנסתר. היה שוקד על התורה ימים ולילות. נהג לקשור את שערות ראשו למסמר בשעת לימודו, כך שאם יבוא לנמנם משיכת שער תעירו. מעולם לא לבש בגד חדש, וכאשר היו מביאים לו נעליים חדשות, היה תחילה טובלם במים ליישן, ורק לאחר מכן היה לובשן. חכמתו ופיקחותו בכל שטחי החיים, הביאו אליו את בכירי הנהגת העיר והמדינה, נציגים זרים דיפלומטים ושגרירי מדינות נשרכו ונעמדו בתור אחר דלת חדרו, כדי לקבל עצה ותושייה בעניינים שונים העומדים על הפרק. נפטר ב-ט"ז אב ה'תרמ"א (1881).

סבא (מצד האב): הגאון ר' שלמה. **סבתא (מצד האב):** מרת שמחה. **אביו:** הצדיק ר' חיים (הראשון). **בנו:** הצדיק ר' חיים פינטו (השני). **אחיו:** הצדיקים ר' יאשיהו, ר' יוסף, ר' יעקב.

לאחר שנפטר אביו, הצדיק המקובל רבי חיים פינטו זצ"ל, ישבו בניו שבעה, וכל בני הקהילה באו לנחמם ביגונם, המנחמים היו רבים, והשעות הארוכות נתנו את אותותיהם בבניו. ושניים מהם, ר' יוסף ור' יאשיה נרדמו מחמת עיפותם. רק בנו, ר' הדאן נשאר ער.

והנה הוא רואה את אביו זצ"ל בחיי חיותו מולו, מתוך פחד צעק צעקה גדולה. לשמע הצעקה התעוררו אחיו ושאלו לפשרה. סיפר להם בהתרגשות רבי הדאן: **"ראיתי את אבא ניצב מולי בחדר"**. באותו לילה התגלה אביו בחלום ואמר לו: **"רציתי להופיע אצלך בהקיצן, עכשיו שגילית את הסוד, אבוא אליך רק בחלום"**. לאחר מכן מור אביו אכן היה מגלה לו עתידות בלילות.

באחת השנים העיבה צרה גדולה על שמי מרוקו. בצורת קשה פקדה את הארץ, וגשם לא ירד להרוות את צמאה. היבולים נבלו בשדות, והיוקר החל להאמיר. האיכרים היו הראשונים להרגיש את קשיי הבצורת, אולם לאחר זמן, כאשר החיטה אזלה מהשוק, החלו כל תושבי מוגאדור להרגיש את אימי הרעב. לא עבר זמן רב, והיוקר האמיר, והמצוקה ניכרה בכל תחומי החיים.

ראשונים לסבל היו העניים, שגם בשנות השובע אינם משופעים בממון. אבל ככל שהבצורת נמשכה, נפגעו יותר ויותר תושבים. בהתקרב ימי החגים נוכח ר' הדאן לדעת, שכספו לא מספיק לו לקנות את כל צרכי החג. צערו היה גדול. "הכיצד נכבד את החג?" דאג הצדיק. **"איך אוכל לאחוז במנהגי ולרכוש בגדים חדשים לבני הבית? ומי ישמח את לב העניים ויקנה להם בגדים כפי שנהגתי לעשות מדי שנה?"**

מחשבה זו טרדה את מנוחתו ולא נתנה לו מנוח, והוא עלה על יצועו עֶצֶב, על כי נמנע ממנו להחזיק בדרכו ולשמח לב העניים, כאשר נהג לעשות מדי שנה בשנה. בבוקר שלמחרת התעורר ר' הדאן נפעם כולו. העצב היה ממנו והלאה. **דמות אביו הצדיק ר' חיים, עמדה לפני עיניו כפי שהופיעה לפניו בחלומו באומרה: "אל תדאג בני, גם השנה תוכל לקבל את פני החג, כפי שהיית רגיל לעשות תמיד"**. הדברים חיזקו את לבו, והוא היה סמוך ובטוח שחלומו עומד להתקיים.

כעבור זמן קצר הופיע בביתו משרתו של הגביר משה אפללו. "אדוני מבקש שכבוד הרב יבוא אליו", אמר בהכנעה. כדרכו תמיד, לא סירב הרב לבקשה. הוא הצטרף אל המשרת, ויחדיו שמו פעמיהם אל ביתו של הגביר. משה אפללו קיבל את פני הרב בהדרת כבוד. "דבר לי אל הרב", פתח. **"הלילה, בחלום, הופיע לפני ר' חיים פינטו זצ"ל, והוא ציווה עליי לדאוג, לך שלכבוד הרב לא יחסר מאומה לכבוד החג"**.

הוא הוציא מכיסו סכום כסף ומסרו לרב, תוך שהוא ממשיך לומר: "אין זה מן הראוי, שרק אני אוכל ללבוש בגדים חדשים בחג, וכבוד הרב יאלץ להסתפק בבגדים ישנים". ר' הדאן לא סירב למתנה, שאביו השפיע לו. הוא לקח את מתנתו של העשיר, נפרד ממנו לשלום, ושם את פניו לבית-המסחר. **בכסף קנה בגדים ודברים נחוצים לעניים, והשאיר לעצמו מעט, כדי לקנות גם לבני ביתו את הדרוש לחג, ולקיים את מצוות "ושמחת בחגיך", כפי שאביו ציווה עליו**.

בצעירותו עבר ר' הדאן ברחוב, והנה ניגש אליו ערבי והכה אותו על לא עוול בכפו. הרב בתגובה לקח אבן בידי וזרק על הערבי ופגע בפניו והחלו לזוב דם, דבר הסיפור 'כיצד העיז הוודי להכות גוי' התפשט כאש בשדה קוצים ואף הגיע לשמע המושל, הלה שלח לקרוא לאביו הצדיק רבי חיים פינטו, שיעשה את דרכו אליו וייתן את הדין על מעשה בנו.

ר' חיים הגיע אל שר העיר. והנה לתדהמת כולם נראו כמין שני קרני אש יוצאים מפניו של הרב הקדוש, עד שכמעט נשרף שר העיר, ולפתע התחיל השר לצעוק למשרתיו: **"מספיק, חם לי, בוער לי"**, ובהתקרב הרב הקדוש אליו ביקש שר העיר מחילה על שהטריחו (היות והבין כי בכח הרב לכלותו מן העולם, ולפיכך החל חושש על חייו), ולאחר מכן השר ביקש מהרב הקדוש להעניש אותו ערבי, שהיכה את בנו רבי הדאן, הרב סירב לדבר ונעשה קידוש ה' גדול.



המקובל הרב ג'ינו ג'אן זצ"ל - נולד בטרפולי שבילוב בשנת ה'תרע"ח (1918). קודם לכן נולדו להוריו שני ילדים שנפטרו בקטנותם ל"ע, וכסגולה למי שמתו ילדיו, שיקרא לבנו הנולד, שלא בשם יהודי, אבל לא לקרוא חלילה בשם גוי. לכן קראו לו בשם ג'ינו על שם העיר ג'נבה שבשווייץ, סמל לשלום. בשנת ה'תרצ"ה (1935) בהיותו כבן 18 התחתן ולאחר מכן נשאר לדור בסרת. סבו, ר' יעקב המריץ את רבינו ללמוד שחיטה ולקבל סמיכה מאת בית הדין של טריפולי והוא הוסמך בשנת ה'תש"ב (1942) בהיותו כבן 24 שנים בלבד לשוחט ובודק על ידי דיני העיר טריפולי. בצעירותו סבל רבות מכליותיו והוכרח לגלות אל עיר המרפא בנגזי לדרוש ברופאים ורפואות. בשנת ה'תש"ג (1943), כאשר הרב ג'אן היה בגיל עשרים וחמש, עבר לדור עם אשתו וילדיו לבנגזי שם שכר חדר מאת הגאון הגדול רבי יוסף ג'אן זצ"ל (ראב"ד בבנגזי) וממנו למד את תורת הסוד. לפרנסתו עבד מספר שעות בודדות בחנותו. לימים סיפר: "בכל לילה הייתי מעורר את רבי יוסף זצ"ל בחצות ולמדנו עד הנץ החמה בתורת הסוד. לאחר תפילת שחרית וטעימה קלה בבית הכנסת, המשכנו ללמוד עד שעה 11 לפני הצהריים. כך למדנו בכל יום תשע ברציפות. בכל ימות השבוע בשנים הללו סיימנו את כל ספר הזוהר עם פירוש מקדש דוד ועוד ספרי סוד". בשנת ה'תש"ח (1948) ביקש לחונן את עפר ארץ ישראל וביקש לעלות לארץ.

בתחילה הגיעו לעיר הנמל טריפולי ומשם הפליגו לאטליה (לרומא). האוניה נסעה מגרמניה דרך איטליה, אבל רבינו נסע מאיטליה ישר לארץ הקודש, ולאחר מסע לא קצר הגיעו בר"ה ה'תש"ט (1948) לא"י ומשם פנו לגור ביפו. הוא קיבל דירה קטנה ללא רצפה וללא מיטות, הצטופפו בתנאים לא תנאים. למרות זאת קיבל על עצמו באהבה את היסורים של ארץ הקודש. הגאון הצדיק רבי רפאל טולידנו זצ"ל כשנפגש עם רבינו מינה אותו לשוחט מטעם הרבנות הראשית לישראל. למרות שעסק לפרנסתו, הגה כל ימיו בתורה בנגלה, ובעיקר בנסתר על פי מה שקיבל מרבו המובהק. גאון בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. מעט מחידושי הנפלאים, העלה על הכתב בספר 'גינת נוי' על התורה, שיצא לאור מיד לאחר פטירתו. נפטר ב-ט"ז מנחם אב ה'תשס"ח (2008). חי כ-91 שנים. ציונו בבית-העלמין סגולה בפתח-תקווה.

אביו: ר' משה. **אמו:** מרת מיסה (משפ' חכמו). **אשתו:** מרת יפה גמילא (משפ' פדלון). **מרבנותיו:** הגאון הגדול המקובל ר' יוסף ג'אן (ראב"ד בנגזי-לוב). רבינו היה תלמידו המובהק). **ספריו: גינת נוי - על התורה**

אהבתו לארץ הקודש לא ידעה גבולות, ומאז ומתמיד חשקה נפשו לגור בארץ הקודש, אלא שבארץ שלטו הבריטים, ולא היה אפשרות לקבל רישיון עליה. לימים, שמע על מדינאי בלוב, שתמורת הון רב מסדר רישיון. **הרב מכר כל אשר לו וקנה רישיון כניסה לארץ הקודש עם אשתו.** כאשר הוא ואשתו הרבנית הצדקנית מרת יפה ע"ה נפרדים מכל בני משפחתם בלוב: הורים, אחים, אחיות, דודים ודודות ועלו לחונן את עפר הארץ בגפם, ללא כל פרוטה לכיסם, ועלו למקום בלתי נודע, והעיקר לגור בארץ הקודש. כך שמענו ממנו.

למרות אהבתו לארץ הקודש, כל ימיו היה מתגעגע לשנים בהם יגע בתורה ברוב שעות היום במחיצת מורו ורבו הגאון הגדול רבי יוסף ג'אן זיע"א, ואמר לנו פעמים רבות: "אני מתגעגע בכל רגע לשנים הללו". התורה מתוקה מדבש. גם לעת זקנתו כאשר היינו לומדים יחד, היה אומר: **"הרגעים היחידים בחיי שיש לי מהם עונג, הם לימוד התורה המתוקה מדבש".**

בדרכו לארץ הקודש מלוב, נסעה האוניה דרך איטליה. כאשר חנתה האוניה באיטליה כמה ימים, נכנס להתפלל בקהילה היהודית ברומא. **כאשר שוחח עמו הרב של רומא, וראה שהינו מלא וגדוש בתורה ויראת ה', התחנן לפניו, ואמר לו, שאם ישאר לגור שם- יתן לו משרה חשובה מאוד ופרנסה בשפע,** אבל רבינו לרוב אהבתו לארץ הקודש לא הסכים לזה. פעמים רבות אמר לנו, שלמרות כל היסורים שהיו מנת חלקו בארץ ישראל, אינו מתחרט על זה שזכה לחונן את עפר הארץ.

למרות שהיה מקובל גדול, הסתיר זאת. וסיפר לנו שכשלמד לפני רבו הגאון המקובל ר' יוסף ג'אן ביקש ממנו מאן דהו להתפלל על צרה גדולה, **ופעל עבורו ישועה על ידי השמות הקדושים, והוא אברך צעיר בן עשרים וכמה שנים.** כשסיפר זאת לרבו, הקפיד עליו מאוד, ואמר לו **שאושר עליו להשתמש בשמות הללו, וכן אושר עליו לכתוב סוד, כי הוא תורה שבקבלה בלבד.** ולכן בספרו "גינת נוי" נזהר שלא לכתוב דברי קבלה.

יש לציין שהיה בעל זכרון פונומלי ממש, מה שלמד לא שכח. גם לעת זקנתו שכבר כהו עיניו היו דברי הזוהר והקבלה שמורים על ליבו.

פעם סיפר איך חיבר את ספרו גינת נוי: "פתחתי חומש, שקעתי בהרהורים, והתבוננתי בפסוק זמן רב. ואז התגלה לי ביאורו ומיד הייתי כותבו. לא עיינתי בשום ספר כשכתבתי את הספר, כולו היה מהזיכרון בלבד". אני המוציא לאור של הספר וצינתי מראה מקומות ובכל פעם נדהמתי מחדש איך ציטט מדרשים וחז"ל בע"פ בספר. עמלתי קשה מאוד לציין מראה מקומות לספר הקדוש הזה שנכתב כולו בע"פ.

כשהייתי ילד ישנתי עימו יחד בהזמנות אחת. והבחנתי איך היה מתלבש בצניעות מופלגת תחת השמיכה, שקורות ביתו לא ראו כלל את גופו, אפילו באותם המקומות שבני אדם אינם מקפידים עליהם.

כשבתו הצדקנית מרת גאולה ע"ה נפטרה על פניו באמצע הלילה, לא רצו לספר לו. הוא לא ידע כלל שמצבה קשה כל כך. בבוקר, כשבאו לומר לו את הבשורה הרעה, לא ידעו איך לומר לו זאת. אלא שלהפתעתם מיד כשנכנסו לביתו, אמר להם הרב: **"אני יודע הכל. באמצע הלילה גאולה נפטרה!". ויהיה פלאו בני המשפחה ביררו שאף אחד לא גילה, אבל הוא ידע...**

פעם אחת ביקרו אותו שתי בנותיו. לאחר ששהו אצלו זמן מה, ביקשו לנסוע לביתם. אלא שהרב ביקש שישארו עוד, אלא שהם מיהרו מאוד והתנצלו שאינן יכולות, כי הם ממהרות. הרב לא ענה. לאחר כמה דקות נסיעה הרכב נתקע. הם התקשרו אליו ובקשו סליחה שנסעו, הרב אמר להם שסולח מכל ליבו, והכל יהיה בסדר. **לאחר מכן ניסו לראות מה ניתן לעשות, והנה הרכב נוסע כרגיל, והיה לפלא!**

תודתינו נתונה לנכד הרב הי"ו על התמונות ועל הסיפורים. ניתן ליצור קשר 052-7611435

הגאון הרב מנחם מנדל לזר זצ"ל- נולד בשנת תקמ"ח (1788) בעיר טארני. בצעירותו כבר עלה וגדל בתורה הקדושה וניכר בחריפותו ובקיאיותו העצומה. בנוסף התפרסם בגודל צדקתו. עבד את קונו בהתלהבות אש קודש. מידת השמחה מילאה את רבינו. כל מי שהיה מתקרב לצדיק היה מתמלא שמחה. רבינו היה איש אלוקים, גאון מובהק, בקי בחדרי התורה בנגלה ובנסתר. חכם עצום, בוצינא קדישא, חסידא ופרישא.

רבו המובהק, האדמו"ר מנחם מנדל טארים מרימנוב העריץ את רבינו ואף התבטא עליו: "הרב הגאון החריף ובקי החסיד המפורסם בוצינא קדישא חסידא ופרישא... גודל עילות תהילות קדוש ישראל, שהיה רב גדול ליהודים נודע ביהודה לשם ותהילה". רבינו הפליא בתפילתו. קולו היה בוקע למרחקים. בהתחלה שימש כאב"ד בק"ק סטריזוב. מגדולי רבני מדינתו ופוסק מובהק. כתב תשובות ארוכות בענייני עגונה. בשנת ה'תקפ"א (1821) חזר לטארני. נפטר ב-ט"ז אב ה'תקצ"א (1831) במגפה. חי כ-43 שנים בלבד. ציונו בטארני.



אביו: הגאון ר' משה אברהם דוד. **מרבותיו:** האדמו"ר ר' יצחק יעקב הורביץ (ה'חזזה מלובלין), האדמו"ר ר' מנחם מנדל טארים מרימנוב (רבינו היה תלמידו המובהק).

האדמו"ר ר' ישראל הופשטיין (המגיד מקוז'ניץ). **בניו:** הגביר ר' בנימין זאב וואלף, ר' משה ור' יעקב אברהם. **חתניו:** ר' מאיר פייגנבוים ור' מאיר רייך. **מספריו:** **ישובע שמחות**- על התורה, על הש"ס וש"ת. רבינו השאיר אחריו הרבה כתבי קודש.

פעם אחת באמצע תפילת מוסף של יום כיפור האדמו"ר ר' מנחם מנדל טארים מרימנוב זיע"א סגר לרבינו את הסידור שהתפלל על פי נוסח רבינו האריז"ל. המתפללים נבהלו מאוד ממעשה האדמו"ר ולא הבינו מדוע עשה כן. אחרי התפילה האדמו"ר הסביר מדוע עשה כן, כך הסביר: "סגרתי את הסידור בגלל שהוא רצה לכוון את כוונת כהן הגדול כשהיה נכנס לקודש הקודשים ביום הכיפורים. פחדתי שלא יזיק לו, כי הוא צעיר לימים, מטעם זה בלבדתי אותו והעדפתי לסגור לו את הסידור". בעת ההיא רבינו היה פחות מבן שלושים וכבר ידע את הכוונות שכיוון הכהן הגדול כשנכנס לקודש הקודשים.

כאשר חסידי רימנוב נסעו לאדמו"ר ר' יצחק יעקב הורביץ (ה'חזזה מלובלין) זיע"א, נקרא בכינוי זה מכיוון שיכל לחזות ולראות למרחקים) להיות במחיצתו ביום כיפור. ה'חזזה' שאל אותם: "אצל הרבי ר' מנחם מנדל טארים מרימנוב, מי התפלל את תפילות מוסף של ראש-השנה?". החסידים ענו לו: "מנדל הגדול" (זה היה כינויו של רבינו).

ה'חזזה' שאל אותם: "האם בשני הימים?" - "כן". האדמו"ר אמר בלשון קודשו: "שמעתי רק יום אחד". כשחזרו לביתם, הלכו וסיפרו זאת לרבינו. הוא חשב מעט ולאחר מכן התפעל מאוד ואמר: "הצדק איתו, ה'חזזה' הקדוש התכוון על זה, כיוון שביום הראשון חשבתי לא להתייגע כל כך, כדי שיישאר לי כוח מחר לתפילה, מטעם זה לא שמע את תפילתי ביום הראשון".

רבינו מזהר כל ימיו לא להעיר אף אדם, בעת שהוא ישן מטעמים הכמוסים איתו. פעם אחת נסע ללובלין אל ה'חזזה' הקדוש כדי להיות במחיצתו ביום הכיפורים. הוא הגיע בעוד היום גדול והלך לאכסניה לנוח מעט. בחור אחד ניגש אליו וביקש שיקח אותו איתו כשילך אל ה'חזזה' הקדוש.

רבינו הבטיח לו שימלא את רצונו. ביני ביני נרדם הבחור והאריך בשנתו. בינתיים כל האנשים כבר הלכו לבית מדרשו של ה'חזזה' מלובלין. הגיע זמן תפילת 'כל נדרי', אבל רבינו לא העיר את הבחור. ליבו של רבינו נשבר בקרבו, מכיוון שהבטיח לבחור שייקח אותו, בנוסף גם ראה שאי אפשר להשאיר את הבחור הישן לבדו. רבינו נאלץ להתפלל לבד ביום הקדוש. הוא פתח את המחזור והתפלל את כל תפלת ליל יום הקדוש בשברון לב נורא.

בבוקר רבינו הלך אל בית-המדרש של ה'חזזה' הקדוש זיע"א. רבינו התבייש להיראות לפניו, לכן התחכם לכסות בטלית ראשו ופניו והתפלל בפינה ליד התנור במקום מוצנע. ה'חזזה' מלובלין נהג לבחור מי יעלה לשמש כשליח ציבור (בעיניו הקדושות יכל לראות מי ראוי עכשיו להתפלל כחזן, כך שבתפילתו כחזן יעלה את תפילות הציבור). לפני אמירת 'נשמת כל חי' ה'חזזה' מלובלין התהלך בבית-המדרש מפינה לפינה ונראה היה כי הוא מחפש משהו. הוא הלך עד שמצא את רבינו מעוטר ומכוסה בטליתו. מבלי להסתכל בפניו טפח לו בידו על כתפו ורמז לו שיעבור לפני התיבה ורבינו כך עשה. כאשר פנה היום הכל התקרב אל ה'חזזה' הקדוש וביקשו שיברך אותם שיתקבלו התפילות ברצון. ה'חזזה' מלובלין גילה לחסידיו ולרבינו שצפוייה גזירה קשה. הפחד היה שתבוא פורענות חלילה על ישראל והחשש היה - שלא היה מי שיכול לבטל אותה זולת רבינו שהתפלל בשיברון לב גדול, ואכן רבינו בתפילתו כחזן הצליח לבטל את אותה הגזירה.

פעם אחת כשרבינו התפלל תפילת ימים נוראים בביהמ"ד של רבו המובהק, האדמו"ר הרבי מנחם מנדל טארים מרימנוב הוא אחז סורגי הברזל אשר היו לפני העמוד. כאשר התחיל לומר 'המלך' - צעק בכל כוחותיו ומרוב התלהבות אחז בכח בסורגי הברזל והם התעקמו. כך הם נשארו מעוקמים כל הימים לזכר אותו מעשה.

הרה"ג החסיד רבי חיים צבי קופרמאן ז"ל אשר בימי זעם המלחמה היה אחד מעסקני 'חברה קדישא' של העיר טארנא סיפר כי מצא שכתוב בפנקס החברה שבשנת ה'תקצ"א השתוללה מגיפה רח"ל בעיר אשר הפילה חללים רבים. מיום ליום גברה המגיפה עד אשר רבינו שהיה צעיר לימים (בן 43 שנים בלבד) מסר את עצמו למיתה ואמר: "אני מוכן ללכת כפרת על עם ישראל". מיד לאחר מכן רבינו חלה ונפטר במגיפה. מיד לאחר מכן המגיפה נעצרה.

(הסיפורים מעובדים מתוך הספר של רבינו 'תולדות השובע שמחות')

הרב אברהם מרדכי הורביץ מפינטשוב זצ"ל - נולד בשנת ה'תקכ"ו (1765). יחוסו מקדושי עליון, דור אחרי דור עד דוד המלך ע"ה. בצעירותו רבינו התייתם מאביו, וגדל בבית אחיו הרה"ק רבי יוסף מז'מיגרד. צדיק, תמים, קדוש וחסיד. מלא בתורה בנגלה ובנסתר. בעל רוח-הקודש. שימש שלוש מאות צדיקים בעלי רוח הקודש. על שולחנו היה מסובים כ"ד משמרות של לומדים שהיו תמיד עוסקים בתורה, י"ב משמרות ביום וי"ב משמרות בלילה. לא רצה לנהוג באדמו"רות אבל צדיקי הדור היו עולים אליו לבקר אותו כאשר שמעו את שמעו הגדול. רבינו היה רגיל לטייל עם בנו, ר' יוסף דוד. כאשר הגיע למקום מסויים אמר לבנו: "אם הייתי בונה כאן בית, היה נחשב כאילו בניתי בארץ ישראל". בנו לא הבין את כוונתו. כאשר רבינו נסתלק, הוטמן באותו מקום. נפטר בי"ז מנחם אב ה'תקפ"ד (1824). חי כ-59 שנים. ציונו בבית החיים העתיק בפינטשוב.



סבא (מצד האב): ר' משה מבענדין. **אביו:** ר' בנימין זאב יעקב (אבד"ק זארנאווא וולבראם). **מרביתיו:** ר' יחיאל מיכל רבינוביץ (המגיד ממזלוטשוב. רבינו היה תלמידו המובהק), ר' אלימלך וויסבלום ('נעם אלימלך' מליז'נסק), ר' יעקב יצחק הלוי הורביץ ('החוזא מלובלין'), ר' יצחק לוי מברדיטשוב, ר' משולם זושא מאניפולי, ר' שלמה הלוי סג"ל מקרלין, ר' זאב וואלף מזיטאמיר, ר' משה חיים אפרים מסדילקוב ועוד. **חברותא:** ר' אברהם יהושע השיל מאפטא ('האוהב ישראל' מאפטא). **ילדיו:** ר' יוסף דוד, מרת גיטל (נישאה לאדמו"ר ר' יצחק אייזיק יהודה יחיאל ספרין מקאמרנא בעל 'היכל הברכה'), מרת ליבא.



הרה"ק רבי חיים שמואל בן ר' אליעזר הורביץ מחנטשין זע"א (נכד 'החוזא מלובלין' וגם נכד 'המאור ושמש') סיפר כי לאחר פטירת זקינו 'המאור ושמש' נמצא כתוב בחומש שלו בכתב יד קודשו שזכה להשיג לח"י מדריגות. הוא מנה שם את אחת המדריגות, כי פעם אחת כשהיה בפינטשוב עם הרבי מלובלין ביחד עם י"ב צדיקים שלבשו בגדי לבן בשבת קודש, והתפללו שם בביהכ"נ הישן, זכה לראות כי בכל פעם שהבעל תפילה הזכיר את שם השי"ת - יצא מפיו לפיד אש.

הוא הגיע למדריגה שבה הכיר שהשליח ציבור כיוון אז את אותה כוונה שכיוון הכהן גדול ביום הכיפורים בעשיית העבודה. בכתב יד לא נזכר שמו של הש"ץ, אבל כאשר הרה"ק ר' חיים שמואל הורביץ מחנטשין שאל את זקינו הצדיק הרה"ק רבי יוסף 'היהודי הטוב' מנייטאט (בן 'המאור ושמש'), מי היה הש"ץ, גילה לו ששמע מאביו 'המאור ושמש' שזה היה רבינו מפינטשוב, **אלא שלא רצה לגלות את שמו בחייו.**

רבינו היה ידיד של הצדיק ר' יעקב יצחק רבינוביץ (הידוע בכינויו 'היהודי הקדוש מפשיסחא') ורצה לנסוע לבקרו בעת חוליו. כאשר הלך למקווה לפני התפילה, רץ לפניו כלב ונבח. רבינו מיד קרע את בגדיו ואמר למשמשו, **שהכלב אמר לו ש'היהודי הקדוש' הסתלק.** לאחר מכן נסע לפשיסחא והסמיך את בנו הרה"ק ר' ירחמיאל זע"א לרבי ומנהיג, ובכך שיתגלה בעולם. באותה השעה התפרסמה גדולתו. (אור יקרות להגרש"ח פרוש ח"ג)

כאשר ביקר פעם רעו 'האור לשמיים' אצל רבינו בסעודת ר"ח, מוכר היין הביא לשולחן יין לכבוד האורח. כאשר רבינו לקח את הכוס שמזגו לו, שאל את המוכר: "מהיכן לקחת את היין?", המוכר לפתע נזכר שלקח בטעות יין ממקום שעמדו שם סתם יינם. שר בית הזוהר, 'העטרת צבי' מזידיטשוב העיד על רבינו: **"הנני אומר בתורת עדות, והשמיים והארץ גם כן יעידו בי, שהיה בכוחו להחיות מתים".**

זקן אחד, בנו של הגרויסער לייב מפינטשוב סיפר, שפעם אחת רבינו עמד בתפילה ופתאום רץ אל החלון. אחרי התפילה שאלו את רבינו על זה ואמר שבאותו הרגע הגרויסער לייב נסע בעגלה לקראקא ונפל מהעגלה והלך להצילו. כשהגרויסער לייב חזר מדרונו, סיפר כי בזמן שנפל, ראה שרבינו החזיק בו והניח אותו בחזרה בעגלה.

החסיד המופלג ר' אלכסנדר אלחנן מפינטשוב ז"ל סיפר, ששמע מפי דודינו הגה"ק מקאמרנא, שפעם אחת רצה לפעול משהו בשביל כלל ישראל ועשה עליית נשמה וראה שם היכל עם אור גדול. נכנס בו וראה שם את 'היהודי הקדוש' מפשיסחא זצ"ל. רבינו ביקש ממנו אודות הדבר וענה לו כי גזירה היא מהקב"ה. שאל: "היכן הוא היכלו של מורי וחמי ר' אברהם מרדכי מפינטשוב?", הרה"ק הראה לו למעלה בעולמות. כששמע זאת הגה"ק מקאמרנא פחד ללכת עוד למעלה. (ספר פענח רזא)

כאשר רבינו גר בלובלין הוא היה בידידות עם 'היהודי הקדוש' מפשיסחא זע"א, שהעריצו ביותר. **'היהודי הקדוש' העיד עליו, שבשעה שהוא מעשן את מקטרתו, הוא מכונן את כוונות הקטורת בבית-המקדש.** כמו כן היה שולח את אחד מגדולי תלמידיו, שהיה נוכח בשעת ההקפות שרבינו ערך בשמחת תורה, וביקשו להודיע לו את הכוונות שמכונן בעת עשיית ההקפות.

פעם אחת אישה אחת שמה בבית התבשיל אווזה שחוטה, רבינו עבר דרך בית התבשיל ושאל את הרבנית: "מאין האווזה הזאת?". הרבנית אמרה: "אישה אחת הניחה". רבינו ציווה לקרוא לאישה כי אמר שהאווזה נתנה קולה שלא נשחטה. האישה אמרה כי ר' משה שו"ב שחטה. רבינו קרא לשוחט ושאלו ואמר שלא מכיר האישה הזאת. אחר כך גער בה והתוודה, שעשתה נבלה.

כשהיה שומע קריאת עורב היה מצווה לגרשו. פעם אחת עורב בא ורצה המשמש לגרשו. רבינו לא הניח לו ואמר: "העורב הביא לי היום בשורה טובה, שקרובי ר' משה מחמלניק יבוא וישבות אצלי בשבת קודש", וכך היה.

פעם אחת ירד גשם חזק. רבינו שלח את בנו ר' יוסף דוד, שהיה אז בן שש שנים, שיאמר בשמו שיפסיק הגשם, וכך היה שהגשם הפסיק.

הגאון הרב שמשון ורטהיימר זצ"ל- נולד בוורמס ב-י"ג שבט ה'ת"ח (1658). בצעירותו למד בישיבה בוורמס וכן בישיבה בפרנקפורט. בשנת ה'תמ"ה (1685) הגיע לווינה ושימש כגזבר של קיסר אוסטריה לאופולד הראשון ונחשב ליהודי העשיר ביותר באוסטריה בתקופתו. הוא ניצל את מעמדו לשתדלנות עבור יהודי וינה בפרט ואוסטריה בכלל. מכספו נדב לקהילות יהודיות במצוקה, לפדיון שבויים ולצדקה. קהילות רבות הכתירו אותו כאב"ד, חלקן לשם כבוד, וחלקן מינו אותו בפועל ושלחו אליו כתב רבנות, אך הוא לא כיהן בהן כרב. בהן: ניקלשבורג, אייזנשטט, וורמס, פראג, קראקא, וקהילות אחדות בליטא. הוכתר גם כרב המדינה של מורביה והונגריה ושימש כמנהיגה הרוחני של קהילת יהודי וינה.



בנסיעותיו למען הקיסר, לקח עמו במרכבתו את כרכי התלמוד הבבלי וספרי פוסקים, ובדרכים היה לומד וכותב את תשובותיו בהלכה. בהמשך שימש גם כגזבר של הקיסרים יוזף הראשון, קרל השישי וכן שימש כנציג דיפלומטי שלהם. מנע את גירוש יהודי רוטנבורג על ידי תשלום כופר גדול לקופת המדינה. שאלות רבות בהלכה הגיעו אליו ובפני ביה"ד הרבני בראשותו, שבו שימשו הדיינים הגאונים: ר' יעקב אליעזר בראונשווייג, ר' שמעון בן יהודה לייב יאליש מקרקוב ור' אלכסנדר בן מנחם הלוי מפרוסניץ. רבי יאיר חיים בכרך (בעל 'חוו"ת יאיר') כתב עליו: **"מימות רב אשי לא נמצא דוגמתו, תורה וגדולה במקום אחד"**. נפטר ב-י"ז אב ה'תפ"ד (1724). ציונו בבית העלמין העתיק של וינה. חי כ-66 שנים.



אביו: ר' יוסף ורטהיים אופנהיימר. **אישתו:** מרת מירל שיף ורומיקה פרומט ברילין (בת ר' יצחק ומרת שרלה. ר' יצחק שימש כאב"ד בהמלבורג ובמנהיים והסבא של שרלה היה ר' שמשון וולף אופנהיים, מנכבדי קהילת וורמס). **מרבותיו:** ר' אהרן תאומים. **ילדיו:** ר' שמעון וולף (התפרסם אף הוא כשתדלן ומקורב למלכות), ר' ליב, מרת טלצא, מרת פרדקן ליבמאן, מרת אוה, מרת חנה, מרת שרה. **חתניו:** ר' יששכר בער, ר' יוסף אופנהיים אב"ד האלישוי (נישא למרת טלצא), ר' משה (אב"ד במברג, רב וראש ישיבה ב'קליז' הפרנקפורטאי, ורבה של רוזנות הסן-דרמשטדט).

שמו של רבינו, בחיר תלמידי הישיבה בווינה, נודע למרחקים. אף שבא מבית עני, עשירים רבים חשקו בו לחתן. מנעוריו התבלט כתלמיד חכם בעל שיעור קומה ומידות נאצלות. בסופו של דבר זכה בו ר' שמשון עבור נכדתו שהיה מנכבדי המלבורג, אחרי שפנה אל רבו וביקש לשדך את תלמידו האהוב לנכדתו. "אתן ככל שיורה הרב", התחייב; "עשיר אני ובעל יכולת". הברכה ניתנה, והשידוך יצא אל הפועל. הבשורה על שידוכי החתן העילוי הייתה לשיחת היום באזור. זו הגיעה גם לאוזניו של ראש הקהל בווינה, וזה חש צביטת אכזבה. אף הוא השתוקק לקחת את ר' שמשון לחתן, אך החמיץ את המועד.



ההכנות לחתונה החלו, ואז אירע אסון כבד. שריפה גדולה פרצה בעיר. הלהבות התפשטו במהירות מבית לבית. כשהושגה שליטה על האש התבררו ממדי האסון: הדליקה גבתה קורבנות רבים, ורכוש רב עלה בלהבות. גם בית ראש הקהל הפך לאפר. בין האוידים נמצאו גופותיהם של החותן והחותנת העתידיים. ר' שמשון היה מוכה הלם וצער. ככל שניסה לברר את שלומה של כלתו, לא הצליח להשיג מידע. היא נעלמה. היא לא נמצאה בין הנספים או הפצועים. ההערכה הייתה, שאף היא קיפחה את חייה.



הוא החליט- הוא לא ינוח ולא ישקוט, עד שימצא את כלתו, וכל עוד לא יידע בבירור מה עלה בגורלה, לא יקבל שום הצעת שידוכים. הימים חלפו. אט-אט החל הספק לכרסם בליבו. באותה עת החל ראש הקהל של וינה ללחוץ עליו לשאת את בתו. "היא ברוכת מעלות", ניסה לשכנעו, "וגם אני התברכתי בעושר רב ואוכל לפרנס אותך ברוחב יד. ובאשר לכלתך האבודה – אם יתרחס הנס והיא תופיע פתאום, אפצה אותה בסכום גדול, כדי לפייסה".

אלא שר' שמשון עמד בסירובו. ראש הקהל לא ויתר. הוא פנה אל רבו, וביקשו להורות לתלמידו להינשא ולהקים משפחה. אחרי השיחה עם רבו לא יכול היה למאן עוד. "אני מסכים", אמר לרב בלב חצוי, "ואולם אני מבקש להציב תנאי לפני המחנות: החתונה תתקיים בעוד חצי שנה. עד אז המחנות מתחייב לערוך בכל שבוע סעודה בעבור עניים נודדים. עליו לפרסם על דבר הסעודות האלה באיזור. אני עצמי אשירת את האורחים ואגיש להם את מנתם". המחנות הביע מיד את הסכמתו למהלך, והצדדים הכריזו על השידוך. החותן החל לממש את התחייבותו. הוא ערך סעודות כיד המלך, והשמועה עליהן עשתה לה כנפיים. עניים רבים נהרו לווינה כדי לסעוד את נפשם בארוחה טובה.

פעם אחת הבחין אחד הסועדים באישה צעירה היושבת בפנית האולם וממרת בבכי. לאחר שהפציר בשאלתו להבין, מדוע היא בוכה השיבה: "כיצד לא אבכה בשעה שלוקחים ממני את חתני!". דברי האישה התגלגלו מפה לאוזן, עד שהגיעו לר' שמשון. הוא ביקש לראות את האישה הבוכייה וזיהה שזו כלתו הנעלמת. מיד ניגש אל המחנות והודיעו: "צר לי, עלינו לבטל את השידוך. מצאתי את כלתי הראשונה". המחנות נדהם מההפתחות הפתאומית, ומגדלות נפשו המוכן לוותר על חיי שפע נטולי דאגה ולשאת כלה יתומה וענייה.

בהתייעצות עם רעייתו החליטו לשאת בהוצאות חתונתם של ר' שמשון וכלתו הראשונה. הסיפור המרגש התפרסם במהירות בעיר. הכול שחו באישיותו האצילית של ר' שמשון, שוויתר על חיי עושר ורווחה כדי לשמור על נאמנותו לכלתו הראשונה. אפילו לחצר קיסר אוסטריה לאופולד הראשון הגיעו הדברים, והוא ביקש לתהות על קנקנו של האיש. "מניין באה מידת הנאמנות הזאת?", ביקש לדעת. רבינו השיב בפשטות: "אם אדם חדל להיות נאמן, הוא חדל להיות אדם!". התשובה כבשה את לב הקיסר, והוא אמר: "אני זקוק לאדם נאמן כמוך", ומינה אותו לגזבר המלכות. מעתה נזדמנו על שולחנו תורה וגדולה כאחד. הוא שימש כראש הרבנים באוסטריה, מורביה ובוהמיה, והעושר והחוכמה לא פסקו גם מבניו אחריו. דורות של תלמידי חכמים יצאו ממנו, ובהם גדולי ישראל מפורסמים, ואף משפ' היילפרין המיוחסת מוצאה ממנו. (ע"פ 'עלי זיכרון', מעדות ר' ישכר-שלמה טייכטל הי"ד, מבוססת על ארכיון הקהילה היהודית בווינה)

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של הצדיקים או של הקברים
או אם לא שמנו את תמונת הצדיק או הקבר
יש לו תמונה שהוא צילם או שקיבל ממישהו ששהוא צילם ונתן לו את זכויות יוצרים
להשתמש בה ולא הוריד אותה מאתר באינטרנט, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

**למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה **PnineZadikim@gmail.com****

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
רפואת יהודה אריה בן רחל ברכה- רפואת הנפש ורפואת הגוף
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים, נחת יהודי מכל יוצאי חלציו וכן בחינוך הילדים